

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

BİSMİLLAHİRRAHMANİRRAHİM

قال الله تعالى:

﴿إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ
وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا﴾

Yüce Allah Kur'ân-ı Kerim'de Ehl-i Beyt
Hakkında Şöyle Buyurmuştur:

**"Allah sadece siz Ehl-i Beyt'ten tüm
kötülükleri gidermek ve sizi tertemiz
kılmak ister."**

(Ahzâb / 33)

Ehl-i Beyt (a.s) Mektebinde
Mehdilik İnancı

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ):
إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ الثَّقَلَيْنِ: كِتَابَ اللَّهِ، وَعِتْرَتِي أَهْلَ
بَيْتِي، مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا لَنْ تَضِلُّوا أَبَدًا، وَأَنْتَهُمَا لَنْ
يَفْتَرِقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ.

(ورد بصيغ مقاربة في صحيح مسلم، ج ٧، ص ١٢٢، سنن السدarmi، ج ٢،
ص ٤٣٢، مسند احمد، ج ٣، ص ١٤، ١٧، ٢٦، ٥٩، ج ٤، ص ٣٦٦، ٣٧١،
ج ٥، ص ١٨٢، مستدرک الحاكم، ج ٣، ص ١٠٩، ١٤٨، ٥٣٣، و....)

Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmaktadır:
“Ben sizin aranızda iki paha biçilmez emanet
bırakıyorum: -Biri- Allah’ın kitabı ve -diğeri-
ıtratım, Ehl-i Beyt'im. Bu ikisine sımsıkı
sarıldığınız müddetçe asla sapmazsınız. Bu
ikisi Kevser Havuzu'nun başında bana
varıncaya kadar birbirinden ayrılmazlar.

(Bu hadis buna yakın tabirlerle şu kaynaklarda
geçmektedir: Sahih-i Müslim, c.7, s.122; Sünen-i
Daremî, c.2, s.432; Müsned-i Ahmed, c.4, s.14, 17, 26,
59, c.4, s.466, 471, c.5, s.182; Müstedrek-i Hakim, c.4,
s.109, 148, 533 vs...)

Ehl-i Beyt (a.s) Mektebinde
Mehdilik İnancı

Çeviren:
İsmail BENDİDERYA

Dünya Ehlibeyt (a.s) Kurultayı

نام کتاب: في رحاب اهل
البيت (ع) - 23
المهدوية عند اهل البيت (ع)
نويسنده: گروه پژوهش و
عبدالکریم البهبهانی
مترجم: اسماعیل بندى دریا
زبان ترجمه: ترکی استانبولی

Ehl-i Beyt (a.s) Mektebinde
Mehdilik İnancı

Yazan: Telif Heyeti – Dünya Ehl-i
Beyt Kurultayı

Çeviren: İsmail BENDİDERYA

Gözden Geçiren: Murteza Turabi

Hazırlayan: Kültürel Yardımcılık,
Tercüme Bürosu

Baskı: Leyla

Baskı Sırası: 1. Baskı

Baskı Tarihi: 2007

Yayımlayan: Dünya Ehl-i Beyt
aleyhimi's-selâm Kurultayı

Tiraj: 3000

ISBN:

Site : www.ahl-ul-bayt.org

E-mail: info@ahl-ul-bayt.org

Baskı Hakları Yayıncıya Aittir

İÇİNDEKİLER

Yayıncının Önsözü	9
Mehdiliğin Cevheri 12 İmamdır	13
1. Bölüm	18
Ehl-İ Beyt (A.S) Açısından Mehdilik İnancının Akidevî İspatı	18
Ehl-İ Sünnet Bu Hadisin Tefsirindeki Şaşkınlığı	25
2. Bölüm	38
Ehl-İ Beyt (A.S) Açısından Mehdilik Mefhumunun Özellikleri	38
A- Hz. Mehdi'nin (A.F) Viladetiinin Gizlice Oluşu	38
İmam Mehdi'nin (A.F) Varlığına Şahid Olan Tarihi Belgeler	41
1- İmam Hasan Askeri'nin (A.S) Oğlu Mehdi'nin (A.S) Dünyaya Geldiğine Şehadet Etmesi:	41
2- Ebinin Şehadeti:	42
3- İmamı Görenlerin Şehadeti:	43
4- Abbasi Devletinin Meseleyi Yaklaşımı:	45
5- Ehl-İ Sünnet Ulemasının İmam Mehdi'nin (A.F) Dünyaya Geldiğini İtiraf Edişi	50
Hz. Mehdi'nin (A.S) Doğumunu İnkâr Edenler	53
B- Çocukluk Çağında İmamet	55
C- Uzun Ömürlü Olmak	66

1- Uzun Ömrün Mümkün Oluşunun İspatı:	66
C- Uzun Ömrün Hz. Mehdi'de (A.F) Gerçekleştiğinin İspatı	73
A- Akidevi Yol	73
2-Tarihi Yöntem	80
3. Bölüm	96
Ehl-İ Beyt (A.S) Mektebinde Mehdilik Kavramının Sosyal Değeri	96
Bahsimizin Özeti	103

Yayıncının Önsözü

Ehl-i Beyt (a.s) Mektebinin koruduğu ve izleyicilerinin yok olup gitmekten muhafaza ettikleri Ehl-i Beyt (a.s) mirası İslam öğretilerinin çeşitli dallarını içine alan kapsamlı bir okuldur. Bu okul asırlar boyunca bu saydam kaynaktan su alıp ümmetin istifadesine sunan yetenekli kişiler yetiştirmiş ve İslam ümmetine Resulullah'ın Ehl-i Beyt'ini (a.s) izleyen büyük alimler sunmuş, Bunlar İslam medeniyetinin içinden ve dışından gelen çeşitli soru ve fikirlere sağlam ve ikna edici cevaplar vererek şüphelerin kökünü kazımıştır.

Dünya Ehl-i Beyt (a.s) kurultayı, üzerine düşen sorumluluğu göz önünde bulundurup Ehl-i Beyt (a.s) çizgisi ve olanların yüce mektebini izleyerek risalet harimini savunmayı, çeşitli ekol mensupları ve İslam düşmanlarının onun gerçeklerini gizleyip yok etmek amacıyla yönelttikleri tehditleri azimli bir şekilde defetmeyi ve şüphelerine en güzel üslupla cevap vermeyi üstlenmiştir.

Bu konuda Ehl-i Beyt (a.s) Mektebi ulemasının kitaplarında yer alan tecrübeler gerçekten kendi alanında paha biçilmez bir değer taşımaktadırlar. Çünkü bu tecrübeler akıl ve delile, çirkin taassup ve heveslerden

arınmış bilimsel temellere dayanmaktadırlar; ayrıca selim fitrat, akıl ve mantığın ölçüleri doğrultusunda ulema ve düşünörlere hitap etmektedir.

Dünya Ehl-i Beyt (a.s) kurultayı geçmiş asırlarda ve özellikle günümüzde İslam ve Müslümanlara karşı kin güden bazı çevrelerin internet kanalları vb. araçlarla gündeme getirdikleri şüphelere reddiye, soru-cevap ve tartışma konusunda elde ettiğı zengin tecrübeleriyle hakikat susamışları için yeni bir çağ açmıştır. Bu doğrultuda her türlü çirkin davranıştan kaçınmaya özen göstermiş, akıl ve ruhların çok hızlı bir şekilde mükemmelleşmeye doğru gittiğı bir asırda Ehl-i Beyt (a.s) Mektebinin bütün âleme sunduğı gerçeklerden gereğince yararlanılması için düşünörleri ve hakikat taliplerini harekete geçirmeyi azmetmiştir.

Burada şuna değinmemiz gerekiyor ki: Bu araştırma mecmuası ilim ve fazilet sahibi bir heyet tarafından hazırlanmıştır. Bu mecmuanın hazırlanmasında emeğı geçen kişilerle birlikte her biri bu araştırmadan bir bölümünü inceleyip değerli görüşlerini belirten ilim ve fazilet sahibi, araştırmacılara teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Arzu ve ümidimiz yüce Rabbimizin üzerimize bırakmış olduğı risaletin bir

bölümünde yeterli çabayı harcamış olmaktadır. O Rabbimizin ki, hak dini bütün dinlerden üstün kılmak için elçisini hidayet ve hak din üzere gönderdi. Şahid olarak Allah yeter.

Dünya Ehl-i Beyt (a.s) Kurultayı - Kum

Mehdiliğin Cevheri 12 İmamdır

İslam'da Mehdilik düşüncesinin cevheri olan insanlık aleminin kurtarıcısının zuhuru inanmak sadece belli bir din veya mezhebe has bir inanç olmayıp cihanşümul bir düşüncedir. Meselenin bu özelliği, Mehdeviyet hakkındaki şu 4 şüpheyi ortadan kaldırmaya yetmektedir.

1- Mehdiliği Şiaya mahsus sanan şüphe. Oysa Müslümanların bu konuda icması ispatlanmıştır.

2- Mehdiliği bir destan ve mitoloji sanarak onu hayal ürünü gibi gören şüphe.

Oysa destan, belli bir kavim veya millete mahsus sade hayal ve temennilerdir ve bütün dinlerin şu veya bu şekilde kabul ettiği ve insanlığın bilinçaltına yerleşmiş olup değişik dinlere mensup bütün ulema, felsefeci ve fikir adamlarının müştereki durumundaki bir inanca destan ve mitoloji denilemeyeceği ortadadır.

3- Mehdiliğin Yahudilerin çıkardığı bir inanç olduğu şüphesi.

Mehdilik inancı semavi ve gayri semavi dinlerin tamamında varsa bunun İslam'da da

olmasına şaşırmmamak gerekir. Nitekim akıl ve mantık gereği Mehdiliğin de en açık ve net durumunu İslam'da aramak gerekir ki Ehl-i Beyt'in (a.s) inancı da budur.

Binaenaleyh İslam dininin, özellikle de Ehl-i Beyt (a.s) okulunun kemalinin göstergelerinden biri de Mehdilik inancına sahip olmasıdır. Semavi dinler hac, oruç ve namaz gibi şeriat kurallarının çoğunda müşterek olduğuna göre, Mehdilik inancında da aynı durum geçerlidir ve bu inancın Yahudilik veya diğer dinlerde de var olması, İslam'da var olmaması gerektiği sonucunu doğurmaz. Bilakis, bu inancın en mükemmel ve doğru şeklini İslam'da aramak gerekir. Bu da, söz konusu üçüncü şüpheyi öne sürenlerin kendi akidelerinde bir kusur ve eksikliğin olduğunu gösterip, başta Şiilik inançları gelmek üzere bütün İslami inançların kemaline işaret eder.

4- Mehdiliği, Ehl-i Beyt (a.s) taraftarı Müslümanların içinde bulunduğu siyasi ve sosyal baskıların bir ürünü olarak görme şüphesi.

Oysa hariciler, Ehl-i Beyt (a.s) Müslümanlarından çok daha fazla baskılara maruz oldukları halde böyle bir inanca sahip olmamışlardır. Keza, bu iddianın doğru olması halinde, baskılara maruz kalan bütün mazlum

ve mağdur insanların bu inanca sahip bulunması gerekirdi ki bunun böyle olmadığı bilinmektedir. Dahası, hiçbir baskı ve sıkıntıya müptela olmadığı halde Mehdiliğe inanan nice insanlar var olagelmıştır. Ve eğer Mehdilik inancı sıkıntı ve baskıların ürünü olsaydı, söz konusu sıkıntılar bittiğinde bu inancın da ortadan kalkması gerekirdi, oysa durum bunun tam tersi olmuş ve hiçbir baskıya maruz kalmayan sonraki nesillerde bu inanç daha da güçlenip yaygınlık kazanmıştır.

Söylenebilecek tek doğru tespit; Mehdilik düşüncesinin sosyal ve siyasi baskıların ürünü olmadığı, ancak bu baskıların Mehdilik inancının anlaşılıp benimsenmesini kolaylaştırdığıdır.

Gerçekte din, insan gerçeğinin daha mükemmel bir yorumu, İslam da din gerçeğinin daha mükemmel yorumudur ve İslam gerçeğinin mükemmeli de Ehl-i Beyt (a.s) okuludur.

Dinler insanlığın kurtarıcısının zuhur edeceğini söylerken gerçekte insanoğlunun içindeki fitrî bir eğilim ve arzuyu dillendirmektedir. İslam dini de bu inancı diğer dinlerden daha mükemmel ve doğrulanmış bir şekilde ifade ederken de gaybi bir gerçeği vurgulamanın yanı sıra işte bu fitrî eğilime de vurguda bulunmaktadır. Ehl-i

Beyt'in (a.s) bu gerçeğe daha net ve daha etraflıca vurguda bulunmasının nedeni de budur.

Ehl-i Beyt (a.s) okuluyla halifeler okulu arasındaki yegâne farklılık, biri bunu sınırlı şekilde beyan ederken diğerinin daha etraflıca ve daha mükemmel bir şekilde beyan etmesidir Mehdilik inancının kimilerince sadece Şiilere mahsus olduğunun sanılmasının nedeni de muhtemelen budur; yani bu inancı onların daha güçlü ve etraflıca beyan edip gündemlerinde tutmuş olmaları böyle bir kanaat doğurmuştur aslında...

Şiilikteki "has" Mehdilik inancının kaynağı, Ehl-i Beyt (a.s) okulunun mehdiliğe sırf geleceğe yönelik bir düşünce ve dünyanın sonuna doğru insanlığın saadete ulaşacağı şeklinde bir öngörü olarak bakmaması ve bu ince noktada halifeler okulunda farklı olmasıdır. Yüce Allah tarafından bildirilmiş olan Mehdilik inancı, 12 imam Şiasının inancının vazgeçilmez temellerinden birini teşkil eder ve Hz. Resulullah'ın (s.a.a) da vurgulamış olduğu bu hakikatin bekleyişi onun rihletinden hemen sonra başlayıp günümüze değin sürmüştür ve Hz. Mehdi'nin zuhurunun gerçekleşeceği ahir zamana kadar da sürmeye devam edecektir. Ehl-i Beyt (a.s) okuluna göre Hz. Resulullah'ın (s.a.a) mübarek Ehl-i

Beyt'inden (a.s) 12. imam olan Hz. Mehdi'nin (a.f) imameti HK. 260'ta başlamış olup halen devam etmektedir ve bu imamet ahir zamanda onun zuhuruna kadar da sürecektir.

Mehdilik inancını Ehl-i Beyt (a.s) okulu açısından incelerken bu akidevî nokta üzerinde durarak bir yandan bu inancı delil ve belgelerle ispatlarken diğer yandan bu akidenin özellikleri açıklanmalı ve sonra da bu inancın akidevî değerleri hakkıyla beyan edilmelidir. Binaenaleyh bu araştırmamızda konuyu üç merhalede ele alıp her birini ayrı ayrı incelemek durumundayız:

1. Bölüm

Ehl-i Beyt (a.s) Açısından Mehdilik İnancının Akidevî İspatı

Bu inancın muhkem delili Hz. Mehdi'nin (a.s) kimliği,¹ nasıl tayin edildiği, Ehl-i Beyt'ten (a.s) olduğu² 9. göbekten İmam

¹ Mu'cemu'l-Ahadisi'l-İmam Mehdi (a.s), c.1, ahadisü'n-nebi (a.s).

² Müsned-i İmam Ahmed, c.1, s.84, 646. hadis ve Müsned-i İbn Ebi Şeybe, c.8, s.678'de 40. kitab, 2. babda, 190. hadis. İbn Mace'yle Nuaym b. Hemad "el-Fiten"de Hz. Ali'den (a.s) şu rivayette bulunurlar: "Hz. Resulullah (s.a.a) buyurdu ki Mehdi (a.s) bizdendir ve Rabbim bir gecede onun bütün işlerini yoluna koyar."

Sünen-i İbn Mace, c.2, s.1367, 4085. hadiste ve el-Hâvî-Li'l Feteva, Siyuti, c.2, s.213-215'te şöyle geçer: Ahmed'le İbn Ebi Şeybe ve Ebu Davud, Hz. Ali'den (a.s) Hz. Resulullah'ın (s.a.a) şöyle buyurduğunu aktarır: "Dünyanın bir günü de kalsa Rabbim Ehl-i Beyt'imden (a.s) birini gönderip zulümle dolu dünyayı adaletle dolduracaktır" Bu hadis Sahih-i Sünen-i Mustafa'da, c.2, s.207'de de geçer.

Hüseyin'in (a.s) evladı olduđu³ ve Pegamber'in (s.a.a) 12 vasi ve halifesinin bulunduğu

Keza Mu'cem-u Ahadisi'l-Mehdi'de, c.1, s.147'de bu konuda sahihlerle müsnedlerden birçok hadis derlenmiştir. Mevsuatu'l-İmam Mehdi (Mehdi Fakih İmani derlemesi) de bu hadislere yer vermiştir. Bu eserin 1. cüzünde Ehl-i Sünnet ulema ve muhaddislerinin Hz. Mehdi'yle (a.s) sıfatlarından bahseden onlarca eserine yer verilmiştir. Bu, cüzde Şeyh İbad'ın Hz. Mehdi'yle (a.s) ilgili hadis ve kitapları inceleyen bir konuşması vardır.

El-Havi li'l-Fetâva-Siyuti, c.2, s.214'te şöyle yazar: Ebu Davud, İbn Mace, Teberani ve Hâkim, ümmü'l-müminin Ümmü Seleme'den - ra- şöyle rivayet ederler: Resulullah (s.a.a) buyurdu ki: "*Mehdi (a.s) benim soyumdan ve Fâtıma'nın (a.s) oğullarındandır.*" Daha fazla bilgi için bk. Sahih-i Sünen-i Mustafa- Ebu Davud, c.2, s.208 ve: Sünen-i İbn Mace, c.2, s.1368'de 4086. hadis.

"*Mehdi (a.s) evladım Hüseyin'in (a.s) oğullarındandır*" hadisi için bk. Mu'cem-u Ahadisi'l-Mehdi (a.s) ve el-Erbeune Hadîssen- Ebu Nuaym İsfahanî ve İkdü'l-Durer-i Mukaddes Şafii'de de geçer, keza Taberani de el-Avsat'ta bunu İbn Kayyım'ın el-Minaru'l-Münif'inden nakleder, ayrıca İbn Hacer Haysemi'nin el-Siyretu'l-Melbiye, c.1, s.193'le el-Kavlü'l-Muhtasar'ında da geçmektedir. Keza aynı rivayeti Şia kaynağından aktaran Şeyh Lütfullah Sâfi'nin Muntahabu'l-Âsar'ına da bakılabilir. Keza Seyyid Amidi'nin Difâ-i Ani'l-Kafi, c.1, s.296'da İmam Hasan'ın (a.s) evlatlarından sayan rivayetlerin zayıflığını ele almaktadır.

³- Hz. Mehdi'nin (a.s) İmam Hüseyin'in (a.s) 9. batın evladı olduğunu gösteren rivayetler için bk.

yolunda Hz. Resulullah'tan (s.a.a) ulaşan yüzlerce sahih hadis ve rivayettir⁴.

Hz. Mehdi'nin (a.s) kimliğinin teşhisi ve Mehdilik mefhumu konusunda beş dalda incelenebilecek bütün bu hadis ve rivayetler dikkatle mütalaa edildiğinde belli bir ismin Mehdi olduğunu söylerken bunun adım adım ve her merhalenin özellikleri netleştirilerek beyan edildiği görülecektir.

Şehid Ayetullah Sadr -ra- bu hadislerin açıklamasıyla ilgili şöyle der: "Bu hadis ve rivayetler mütevatir olup fevkalade çok ve yaygındır. Kaldı ki, Hz. Mehdi'nin (a.s) düşman şerrinden korunması için Ehl-i Beyt (a.s) imamları o hazretle ilgili hadis, olay ve

Yenabiu'l-Mevedde, Kunduzi Hanefi, s.492 ve Maktelu'l-Hüseyin (a.s), Cuveyni Şafii, c.20, s.310-315'te 561-569. hadisler ve Muntahabu'l-Âsar: Şeyh Lütfullah Gülpaygani, rivayetleri her iki yoldan aktarmıştır.

⁴ - "Benden sonraki halifelerim 12 kişi olup tamamı Kureyş'tendir" hadisi veya "Bu dünya; hepsi Kureyş'ten olan 12 kişi velayete ulaşmıca- iktidara geçinceye-kadar baki kalır" mealli hadis, bütün sahihlerle sünenlerde çok az kelime farklılıklarıyla zikredilmiş mütevatir hadislerdendir. Bu hadisin yorumu ve teveli hakkında ihtilaf ve tereddütler de yok değildir. Daha fazla bilgi için bk. Sahih-i Buharî, c.9, s.101 ve Sahih-i Müslim'de ahkam kitabı el-İstihlaf babı, c.6, s.4 ve Müsned-i Ahmed'de el-İmare kitabı el-İstihlaf bâbı, c.5, s.90-93 ve 97.

özellikler konusunda sürekli takiyye de bulunmuşlardır"⁵

Mezkur hadislerle rivayetlerin tevatür haddine ulaşmış sayılacak derecede çok olmasının yanı sıra bir çoğu senet yönünden de sahihtirler. Mesela, bu hadislerden birinde şöyle buyruluyor: "*Benden sonra 12 imam (emir veya halife) olacaktır.*" Bazı araştırmacılar çok küçük kelime ve terim farklılıklarıyla bu hadisin 270 nakilinin olduğunu zikretmişlerdir⁶ ve en önemli Şia ve Sünni kaynaklarında belirtilmiştir ki bunlardan bazıları sahih-i Buhari⁷, Müslim⁸, Tirmizi⁹ Ebu Davud¹⁰ Müsned-i Ahmed¹¹ ve Müstedrek-u

⁵ - el-Gaybetu'l-Kübra. Şehid Muhammed Sadr, s. 272.

⁶ - el-Tâcu'l-Câmiu li'l-Usul, c.3, s.40 da bunun Müslim, Buharî ve Tirmizi'nin rivayet ettikleri geçer, hadisi ve ravilerini incelemek için bk. el-İmam el-Mehdi (a.s): Ali Muhamedali Duhayl.

⁷ - Sahih-i Buharî, c.3 ve 9/101, kitabul-ahkam, İstihlaf babı, Dar-u İhyai'l-Turasi'l-Arabi- Beyrut basımı

⁸ - el-Tacu'l-Cami li'l-Usul, c.3, s.40, hadisin devamında şu yazılı: "Bunu Müslim, Buhari ve Tirmizi de nakleler", haşiyede de şu yazılıdır: "Ebu Davud da el-Mehdi (a.s) adlı kitabında bunu şöyle aktarır "*Bu din; sizin için 12 kişi velayete ulaşmıca- iktidara geçinceye- kadar baki kalır*", keza: Sünen-i Ebu Davud: c. 2, s.207.

⁹ - Age.

¹⁰ - Age.

Ala's Sahiheyndir¹² Dahası, bu hadis-i şerifi nakledenlerden biri olan Bahiri'nin İmam Cevad (a.s) İmam Hâdi (a.s) ve İmam Hasan Askeri'yle (a.s) aynı dönemlerde yaşamış olması hayli önemli ve anlamlıdır. Zira bu hadisin Hz. Resulullah'tan (s.a.a) nakledilip kitaplara yazıldığı günlerde 12 imamın hepsi henüz imamete geçmiş bulunmamaktadır ki bu da, söz konusu hadisteki hakikatin daha sonra 12. imamla gerçekleşeceğini belgelemektedir. Binaenaleyh 12 imam meselesi herhangi birince ortaya atılmış olmayıp, haktan gayri söz söylemeyen¹³ Hz. Resulullah'ın (s.a.a) bildirmiş olduğu ilahi bir gerçektir, nitekim o hazret (s.a.a) *"Benim vasi ve halifelerim 12 kişidir"*¹⁴ buyurmaktadır; bu imamlar Hz. Ali'yle (a.s) başlamakta ve Hz. Mehdi'de de son bulmaktadır ki söz konusu hadis-i şerife uyan yegâne makul gerçek¹⁵ budur¹⁶.

¹¹ - İmam Ahmed'in Müsned'i, c.6, s.99'da 20359. hadis.

¹² - el-Müstedrek Ala's-Sahihayn, c.3, s.618.

¹³ - Kur'an'da Necm Suresi 3 ve 4. ayetlerde de belirtildiği üzere: **"Peygamber kendi kefsinden konuşmaz, onun söylediği her şey vahiydir..."**

¹⁴ - Hadisin kaynağı daha önce geçti.

¹⁵ - Ehl-i Sünnet ulema ve muhaddisleri bu hadisin sıhhatinde ittifak ettikten sonra tevil ve tatbikinde ihtilafa düşerek kabul edilemez misdaklardan söz etmişlerdir; mesela bazıları, açıkça şarap içip fık-u

Müslim'in Sahih'inde Kutayba b. Said'den ve o da Cabir b. Semure'den naklen şu rivayet geçer: Babamla birlikte Hz. Resulullah'ı (a.s) ziyarete gittik, o hazretten şunu duydum: "*On iki vasım halife olmayıncaya kadar bu iş tamamlanmaz.*" Sonra, alçak sesle bir şey daha söyledi, anlayamadım. Babamdan "Hz. Resulullah (s.a.a) ne söyledi?" diye sorduğumda "Hepsinin Kureyşten olduğunu söyledi" dedi.¹⁷

Aynı rivayeti İbn-i Ebi Ömer'den ondan ve Hudap b. Halid'dan ondan ve Nasr b. Ali Cehzemi'den, ondan ve Muhammed b. Rafi'den, ondan nakletmektedir her biri bir tarikle. Yine bunu iki vasıtayla Ebi Bekir b. Ebi Şeybe'den ondan ve yine diğer iki vasıtayla Kutayba b. Said'den ondan aktarmıştır. Görüldüğü gibi bu hadis sadece Sahih-i Müslim'de bile tam 9 yolla -senetle- rivayet edilmiştir ki diğer Sünni ve Şia kaynaklarına dikkatle bakılacak olursa daha

fücur işleyen Yezid gibi birini Hz. Resulullah'ın (s.a.a) 12 halifesi arasında sayma gafletine kapılmışlardır!

¹⁶- Bahsun Havle'l-Mehdi (a.s): Şehid Sadr, s.105-107, Dr. Abdulcabbar Şerare'nin düzenlemesiyle.

¹⁷- Sahih-i Müslim, c.6, s.3 ve kitabu'l-imare, bab: en-nas-u tebea li-Kureyş.

birçok raviden de rivayet edildiği görülecektir.¹⁸

¹⁸- Sahih-i Buhari, c.4, s.164, kitabu'l-ahkam bab: İstihlaf ve: Müsned-i Ahmed, c.6, s.94'te 325 ve 20366. hadisler. 20367, 20416, 20443, 20503, 20534. hadisler. Ve: Sünen-i Ebu Davud, c.4, s.106 da 4279 ve 4280. hadisler. Ve: Taberani'nin El Mu'cem'il Kebir, c.2, s.238 ve 1996 ve: Sünen-i Tirmizi, c.4, s.501 ve: Hakim'in Müstedrek'i, c.3, s.618 ve: Hilyetu'l-Evliya: Ebu Nuaym, c.4, s.333 ve: Fethu'l-Bâri, c.13, s.211 ve: Sah. Müslim, Nevevi Şerhiyle, c.12, s.201, el-Biayet-u ve'n-Nihaye, İbn Kesir, c.1, s.153, Tefsir-i İbn Kesir, c.2, s.24, Maide Suresi'nin 12. ayetinin tefsirinde ve: Kitabu's-Suluk Fi Dovelî'l-Meluk: Mukrizî, c.1, s.13-15'te 1. bölümden itibaren ve: Şerh-i el-Hafız İbn Kayyım-i Cevziyye Alâ Sünen-i Ebu Davud c.11, s.363'da 4259. hadis. Ve: Şerhu'l-Akideti'l-Tehaviyye, c.2, s.736 ve: el-Hâvi li'l Fetâva: Siyuti, c.2, s.85 ve: Avnu'l-Ma'bud Fi Şerh-i Sünen-i Ebi Davud: Azim Âbâdi, c.11, s.362'de 4256. hadisin şerhi ve: Mişkâtul-Mesabih: Tebrizî, c.3, s.327'de 4938. hadis ve: el-Silsiletu's-Sahîyha: El-Elbânî 376. hadis ve: Kenzu'l-Ummâl, c.12, s.32'de, 33848. hadis ve c.12, s.33'te 3858. hadis ve c.12, s.34'te 3361. hadis. Bu hadisi Şia hadisçileri de nakletmiştir, ör: Şeyh Saduk, Kemalu'd-Din'inde, c.1, s.22 ve Hisal'da, c.2, s.469-475 ve: İhkâku'l-Hak'ta, 13/1-50'de hadisin müteaddid ravileri ve aracıları nakledilmiştir.

Ehl-i Sünnet Bu Hadisin Tefsirindeki Şaşkınlığı

Burada şu soru akla gelmektedir: Mezkur hadiste geçen 12 halife ve vasi kimlerdir?

Bu sorunun cevabını vermeden önce bu cevabın muhtemelen ne olabileceğine bakmak gerekir:

Burada akidevi açıdan iki ihtimal düşünülebilir:

Birinci ihtimal Hz. Resulullah'ın (s.a.a) kendisinden sonra toplumda vuku bulacak siyasi bir olayı haber vermek istemesidir. Nitekim Hz. Resulullah (s.a.a) kendisinden sonra vuku bulacak birçok olayı önceden haber vermiştir ve bu da ümmetin siyasi geleceğiyle ilgili bir haber olabilir ki buna "gelecekte gerçekleşecek bir olayın yorumu" denilebilir.

İkinci ihtimalse Hz. Resulullah'ın (s.a.a) kendisinden sonra ümmetin halifeleri ve yöneticileri olarak 12 imamı tayin etme bildirisiidir ki bu durumda hadisin muhtevası ve söz konusu tayin olayı tamamen İslam şeraitinin bir emri kabul edilmeli ve sırf ümmetin geleceğiyle ilgili bir haber olarak yorumlanmamalıdır; bu ihtimal de "akidevî yorum" olarak adlandırılabilir.

İlmî açıdan her iki ihtimalin de dikkatle incelenmesi ve belge, bulgu, akıl ve karinelere en uygun olanının kabul edilmesi gerekirken halifeler okuluna mensup Müslümanlar ne yazık ki mevcut hilafet sistemini adeta şer'i bir kuralmışçasına kabullendiklerinden tayin ve atama ihtimalini daha baştan bir kenara bırakmış ve fıkhi ve kelamî düzenlerini bu esas üzerine kurmuşlardır. Neticede, karşılarında sadece bir ihtimal gördükleri ve ondan kaçamayacaklarını düşündüklerinden diğer ihtimalleri ya görmezden gelmiş, ya da akla, mantığa ve şer'i karinelere ters düşse bile tevil ve kişisel yorumlamalara gitmişlerdir.

Oysa söz konusu hadis yorumlanırken olaya ilmî açıdan yaklaşılması ve her nevi önyargıdan uzak durulması gerekirdi; o zaman mezkur hadisin sırf "gelecekte haber verme" olayı olmadığı kolayca anlaşılabilecekti. Nitekim eğer böyle olsa ve Hz. Resulullah (s.a.a) sırf geleceği bildirmek isteseydi, bunu 12 halifeyle sınırlandırmaması gerekirdi, çünkü ondan sonra işbaşına geçen halife sayısı bu rakamdan çok daha fazladır. Eğer Hz. Resulullah'ın (s.a.a) sadece şeraite uygun halifeleri kastettiği söylenirse bu durumda da halifeler okuluna mensup olanlar, hulefa-i raşidin olarak bilinen ilk dört halife dışındaki halifelerin hiçbirini şeraite uygun bulmadıkları

ve onların yönetimlerinin İslami ölçülere uymadığı konusunda görüş birliği ve icma sağladıkları için hadiste geçen "12" halifenin kimliğini kabul konusunda tereddüt ve kararsızlığa kapılmış, şaşkınlığa düşmüşlerdir.

Mesela İbn Kesir'e göre hadiste geçen 12 halife; hulefa-i raşidin'le, Ömer bin Abdulaziz ve Abbasi halifeleri arasında bazı isimlerdir ki ona göre Mehdi de bunlardan biridir!¹⁹

Demeşk kadısı ise bu oniki kişiyi şöyle sıralar: Hulefa-i raşidin, Muaviye'yle oğlu Yezid, Abdulmelik b. Mervan'la 4 oğlu yani Valid, Süleyman, Yezid, Hişam ve sonuncusu da Ömer b. Abdulazizdir!²⁰

Avn'el Mabud'da Kurrat-il Ayneyn'den naklen, Veliyullah Muhaddis'e göre ise mezkur halifeler hulefa-i raşidinle Muaviye, Abdulmelik b. Mervan'la 4 oğlu, Ömer b. Abdulaziz ve Velid b. Yezid b. Abdulmelik'tir. Veliyullah Muhaddis; Malik b. Enes'in Abdullah bin Zübeyr'i de bu isimlerin arasında saydığını yazar ama kendisi bunu reddettiğini belirterek belgeler öne sürmekte ve Ömer'le Osman'dan naklettiği bir rivayette "Zübeyroğlu'nun iktidarı bu ümmetin başına

¹⁹ - İbn Kesir'in Kur'an Tefsiri, c.2, s.34, Maide, 12. ayetin tefsiri.

²⁰ - Şerh-i el-Akidetu't-Tehaviyye: Demeşk kadısı, c.2, s.736.

açılacak büyük belalardan biridir" demektedir. Sonra da bu isimler arasına Yezid'i de sokmaya çalışanların rivayetlerini aktarmakta ve bunların da uyduruk olduğunu belirterek reddedip "Yezid fasık ve ahlaksızlığıyla tanınmış biriydi" demektedir²¹

İbn Kayyım Cevziyye de şöyle der: "...Hz. Resulullah'ın (s.a.a) halifeleri 12 kişidir. Ebu Hatem, İbn Hayyan ve diğer bazı alimler şöyle demişlerdir: Onların sonuncusu Ömer b. Abdulaziz'dir. Hulefa-i Râşidin, Muaviye ve oğlu Yezid, Yezidoğlu Muaviye, Mervan b. Hakem, Abdulmelik b. Mervan, Velid b. Abdulmelik, Süleyman b. Abdulmelik ve nihayet Ömer b. Abdulaziz... o sonra şöyle der: "Ömer b. Abdulaziz hicretin 100. yılında öldü, İslam ümmetinin yaşadığı en iyi asır bu oldu, bu asırda yaşayanlar fevkalade onurlu ve gurur duyulacak bir hayat sürdürmüş, ondan sonra türlü bela ve sıkıntılar İslam ümmetinin başından eksik olmamıştır."²²

Nurbşti şöyle yazar: Bu hadis, ancak adil olan halifelere atfedilebilir, çünkü ancak adil bir insan Hz. Resulullah'ın (s.a.a) halifesi olabilecek liyakati taşır. Böyle birininsin illa

²¹- Avnu'l-Ma'bud Fi Şerh-i Sünen-i Ebi Davud, c.11, s.246'de 427. hadisin şerhi ve: Kitabu'l-Mehdi, Daru'l-Kutubu'l-İslamiye basımı.

²²- Ae, c.11, s.245.

halife olarak iktidara geçmiş olması şart değildir. Böyle olan birisi gerçek manada halife ismini taşımaya layıktırlar ve böyle olan veli olarak farzedilir ki bu da mecazi anlamda velayeti elinde bulundurma imkanına sahip olmaları demektir, nitekim "Mirkat" adlı kaynak eserde de bu yorum vardır"²³

Makrizi ise şöyle yazıyor: "Peygamberimizin halifeleri hulefa-i raşidin, yani ilk dört halifeyle İmam Hasan (a.s) hazretleridir ki Hz. Hasan (a.s) efendimiz hulefa-i raşidinin sonuncusudur."

Makrizi, Dört halife ile İmam Hasan'ı saymaktadır ve İmam Hasan'la Hulefa-i raşidin döneminin kapandığını söylemektedir. Emevi halifelerinden hiçbirini hadiste geçen 12 İmamdan olmadığını ve İmam Hasan'dan (a.s) sonra halifeliğin saltanat ve zulüm düzenine dönüştüğünü, ümmetin türlü bela ve baskılara maruz bırakıldığını yazmaktadır. Abbasi halifelerini de bu 12 isim arasında saymayan Makrazi şöyle diyor: "Abbasiler döneminde İslam birliği parçalandı, divandan Arap adı çıkarılıp Türk adı yazıldı; Deylemiler ve ardından Türkler, İslam beldelerinde milli egemenlikler kurdular, büyük devletler oluşturdular, İslam ülkeleri çeşitli parçalara

²³- Ae, c.11. s.244.

bölündü, herkes bir beldeyi ele geçirip ümmeti parçaladı ve toplumlar değnek zoruyla yönetilir oldu."²⁴

Bütün bunlar hulefa okulu izleyicilerinin mezkur hadis hakkında ne kadar büyük ihtilaf ve tedirginliklere düştüğünü ve adeta içinden çıkılması imkansız bir batağa saplandığını göstermektedir. Bunun yegâne nedeni, söz konusu hadisi "gelecekte haber verme" boyutuyla sınırlama konusundaki yersiz ısrarlı tutumları olmuştur.

Bakınız Suyuti ne diyor: "Bugüne kadar İslam ümmetinin üzerinde ittifak ettiği 12 kişi halife olabilmiş değildir".²⁵

"Gelecekte haber verme" yorumu doğru olmuş olsaydı herkesten önce bizzat sahabenin buna inanması ve Hz. Resulullah'tan (s.a.a) sonra halife olanın da bunu açıkça ve iftiharla söyleyip "ben on iki halifenin ilkiyim" demesi ve kendisinden sonra gelecek olanların da aynı şekilde kendilerinin Hz. Resulullah'ın (s.a.a) belirtmiş olduğu falan sayılı halife olduğunu söyleyebilmesi gerekirdi. Böylece halifeliklerinin meşru olduğunu ispatlamış ve bununla gurur duyabildiklerini göstermiş olurlardı. Oysa halifeler okulu mensuplarının

²⁴ - es-Suluku'l-Marifet-i Dovelî'l-Muluk, c.1, s.13-15 1. bölüm.

²⁵ - el-Hâvi li'l Fetâva, c.2, s.85.

"12 halife" arasında saydığı isimlerden hiçbiri tarihte böyle bir iddiada bulunabilmiş değildir.

Dahası, mevcut sahih hadis ve diğer belgelerin de ortaya koyduğu üzere Hz. Resulullah'ın (s.a.a) belirtmiş olduğu bu halifelerin hilafet süreci, İslam tarihinin tamamını kapsamaktadır ve 12. halifenin ölümüyle kıyamet kopacak ve yeryüzü üzerindeki bütün mahlûkatı yutacaktır. Nitekim Ehl-i Sünnet kaynaklarında Hz. Resulullah'ın (s.a.a) şu hadisi geçer: "... *Kureyş'ten 12 kişi iktidara geçinceye kadar bu dünya varolacak, onların hepsi öldükten sonra yeryüzü, üzerindikileri yutacaktır.*"²⁶

Ömer bin Abdulaziz'in ölümünden sonra yeryüzü üzerindikileri yutmamış, bilakis fıkıh, hadis ve tefsir gibi dini bilim dalları HK. 3. ve 4. yy.'larda daha da güçlenerek yaygınlık kazanmıştır. Yani halifeler okulu mensuplarının inandığı 12. halifeden sonra da dünya varlığını sürdürmüş, hatta dini bilimler daha da güçlenip yayılmıştır.

Eğer Hz. Resulullah'ın (s.a.a) buyurmuş olduğu 12 halifesi o zatlar olsaydı, artık kıyametin kopması gerekmez miydi?!

Keza, Cabir b. Semure'den şu rivayet vardır: "...*Bu ümmetin işleri yolunda gidecek*

²⁶ - Kenzu'l-Ummal, c.12, s.34'te 33861. hadis. Bu rivayeti İbn Neccar, Enes'ten aktarıyor.

ve tamamı Kureyş'ten olan 12 halifenin iktidarı boyunca düşmanlarına galebe çalacak, ancak onlardan sonra bütün dünyaya bir kargaşa ve herc-ü merc hâkim olacaktır."²⁷

Eğer burada geçen kargaşa, hile, baskı ve anarşiden maksat, bugüne kadar vuku bulanlarsa, Muaviye'nin meşru halifeye karşı tezgâhladığı fitnelerden daha büyüğü vuku bulmuş değildir, bu da söz konusu kargaşanın çok daha büyük bir fitne olacağını gösterir ki bu Hz. Mehdi (a.s)'ın zuhurundan sonra vuku bulacak kıyamet kopması olaylarına işaret olabilir.

Burada halifeler okulu mensuplarına şu soruyu sormak gerekir: Hz. Resulullah'ın (a.s) 12 halifesinin arasına sultan ve padişahların da alınabileceği düşünülebilir mi?.. Aşere-i mübeşşereden olduğu iddia edilen ve Ömer'in oluşturduğu şurânın üyelerinden olan Sa'd b. Ebu Vakkas'tan Ehl-i Sünnet kaynaklarında rivayet edilen bir olayda Sa'd, bir gün Muaviye'yi görmeye gider (Bu sırada Sa'd'ın, Muaviye'ye biat etmediğini de hemen belirtelim) Sa'd, Muaviye'yle karşılaştığında "selem sana sayın padişah efendi!" der. Muaviye "Daha farklı bir tabir kullanamaz mıydın, siz mümin ve ben de sizin emiriniz

²⁷- Ae, c.12, s.32'de 33848. hadis.

değil miyim?" diye sorunca Sa'd "Eğer biz seni emirimiz olarak seçmiş olsaydık, bunda haklı olurdun" der; bir başka kaynakta da Sa'd'ın "evet biz müminiz, ama seni emir olarak kabul etmiş değiliz ki!" dediği geçer.

Ayşe'nin de Muaviye'nin hilafet iddiasını reddettiği bilinmektedir; İbn Abbas da Muaviye'yi reddetmiş, hatta İmam Hasan (a.s) barış olayından sonra bile onu halife olarak kabul etmemiştir²⁸, çünkü Müslümanlar Muaviye'nin bâği ve tuğyancı (Allah'a ve peygamberinin halifesine isyan eden) olduğunda ittifak etmişlerdir. Nitekim Hz. Resulullah (s.a.a) bir hadis-i şerifte "Ey Ammar, seni, azgın bir güruh öldürecek" buyurmuş ve Ammar'ı Muaviye ordusu şehid etmiştir. Bu gerçek karşısında birilerinin böyle bir tuğyancıyı halâ Allah'ın halifesi olarak tanımlayabilmesi gerçekten anlaşılabilir değildir.

Aynı şekilde, birilerinin Yezid'i de 12 halife arasında saymasını anlayabilmek mümkün değildir. Yezid açıkta şarap içen, fasık ve facir biri değil miydi? Hem fısk-u fücur işleyip hem de bunu gizleme gereği bile duymayan ve Hz. Resulullah'ın (s.a.a) mübarek Ehl-i Beyt'ini (a.s) Kerbela'da şehid

²⁸- Feraidu's-Sımtayn, c.2, s.313 hadis. 564.

eden ve Müslümanlarca öldürülen Medine'ye saldırıp inanılmaz bir katliam işleyen ve Bedir'e katılan bütün Müslümanları katledip Harre faciasına meydana getiren Yezid gibi birini Hz. Resulullah'ın (s.a.a) halifesi olarak tanıma gafleti bir Müslüman'a yakışır mı gerçekten?!...

"Melun ağaç -soy-" olarak ünlenen diğer Emaviler için de aynı soru geçerlidir. Kur'an'da bu tabirle anılan ve Hz. Resulullah'ın (s.a.a) sadık rüyasında, o hazretin minberine maymunlar olarak tırmanan böylesine fasık ve lanetlenmiş bir soyun Kur'an'da Esra suresi'nin 60. ayetinin tefsirinde geçen soy olduğu birçok Ehl-i Sünnet müfessiri tarafından da vurgulanmıştır

Bütün bu açıklamalar bizi şu üç sonuca götürmektedir:

1- Hz. Resulullah'ın (s.a.a) mezkur hadisindeki 12 imam olayını sırf "gelecekten bir haber" olarak yorumlamak kesinlikle yanlıştır.

2- Halifeler ekolü mensuplarının bu tür bir yorum ve tefsire inanmasının nedeni, onları yönlendiren siyasi faktörler olmuştur.

3- Şer'i hakikat sadece bu hadisin "akidevi yorumu"yla mümkündür. Bu yorum mezkur hadisin gerçekte 12 imamın Allah ve Resulü (s.a.a) tarafından tayin ve mensup edildiğini

bildirdiğini açıklar. Kur'an ve hadislerdeki aklî ve nakli delillerin bunu vurgulamış olduğu da tarih boyunca İmamiye'nin hadis, kelam ve tefsir ilimlerinin kaynaklarında belirtilmiştir.

Tarihi belgeler söz konusu 12 halifenin Hz. Resulullah'ın (s.a.a) Ehl-i Beyt'inin (a.s) 12 imamı olduğunu, bu hadise uygun yegâne isimlerin onlar olduğunu, hiç kimsenin bu konuda onlara karşı herhangi bir iddiada bulunmaya bile kalkışmadığını göstermektedir. Bu halifelerin birincisi Hz. Ali (a.s) ve on ikincisi de Hz. Mehdi'dir (a.f); bu konudaki pek çok rivayetten birini aktarmakla yetiniyoruz:

Cüveyni Şafii "Feraidu's-Sımtayn"de İbn Abbas'ın Hz. Resulullah'tan (s.a.a) şu hadisi aktardığını yazar: *"Ben peygamberlerin efendisiyim ve Ebutaliboğlu Ali vasilerin efendisidir; benim halifelerim on iki kişidir ki birincisi Ali b. Ebutalib, sonuncusu Mehdi'dir."*²⁹

Bazı araştırmacılar³⁰ bu rivayetlere istinad eder ve Cabir b. Semure'nin "ben Resulullah'ın (s.a.a) bazı sözlerini anlayamadım, babamdan sordum, Resulullah'ın (s.a.a) "hepsi Kureyş'tendir" dediğini söyledi" şeklinde

²⁹ - el-Gadir, Allame Emini, c.1, s.26-27.

³⁰ - el-Gadir ve'l-Muarizun, Seyyid Cafer Murtaza Âmulî, s.70-77.

rivayetin tahrif edildiğini hatırlatırlar. Çünkü bu rivayetlerde Cabir'in Hz. Resulullah'ın (s.a.a) sözlerinin bir kısmını anlayamamış olmasının nedeninin, bu sırada kalabalığın gürültü edip ayağa kalkması, feryat etmeleri olduğu geçer, oysa bu anlatılanla Cabir'in duymadığı söylenen sözler arasında herhangi bir bağ kurabilmek mümkün değildir. Zira halifeliğin Kureyşlilerde olması o kalabalığı üzmez, bilakis hepsini memnun edip, sevindirirdi ve böyle bir sözü duymakla ortalığı karıştırıp feryat etmezlerdi. Bu hale uygun düşebilecek tek olay, Hz. Resulullah'ın (s.a.a) halifeliğin Kureyşliler içinde özel bir gruba ait olacağını söylemesidir ki Kunduzî, "Yenabiu'l-Mevedde" de bunu yazmakta ve "Resulullah (s.a.a) onların hepsinin Haşimoğullarından olduğunu buyurdu" demektedir!³¹

Böylece Resulullah'ın (a.s) 12 halifesiyle ilgili hadise getirilen "gelecekten bir haber" yorumunun tarihi ve mantıki bir dayanağı olmadığı, bilakis bu hadisin akidevî yorumunun doğru ve hak olduğu, yeryüzü zulümle dolduğunda onu adaletle dolduracak olan Hz. Mehdi'nin de (a.s) bu halifeler arasında bulunduğu ortaya çıkmakta, bu

³¹- Yenabiu'l-Mevedde, c.3, s.104, bab 77.

durumda Ehl-i Beyt'in Mehdilik konusundaki "akidevî mefhum" ısrarının hak olduğu şüphe götürmemektedir.

Resulullah'ın (s.a.a) 12 halifesiyle Mehdilik arasındaki derin ilişki bizi şu sonuca götürmektedir: Hz. Resulullah'ın (s.a.a) 12 halifesiyle ilgili hadise "gelecekten bir haber" şeklindeki bir yaklaşım yanlıştır. Halifeler okuluna mensup olanların meseleye böyle yaklaşmalarının nedeni siyasi hesaplar olmuş, böylece onlar "Resulullah'ın (s.a.a) halifelerinin bizzat onun tarafından tayin edilen imamlar olduğu" gerçeğinden uzak tutulmuş, bu yolla da gerçekte Sakife olayı örtbas edilerek üç halifenin hilafetinin şeraite uygun olduğu söylemek istenerek durum kurtarılmaya çalışılmıştır. Ardından Mehdilik konusuna da sırf gelecekten bir haber şeklinde yorum getirilmek mecburiyetinde kalınmış, böylece Ehl-i Beyt'in (a.s) 12 imamının imametini kabul etme sorumluluğundan sıyrılma yoluna gidilmiştir. Çünkü 12 halife hakkındaki hadisın akidevi tefsirini kabul etmenin sonucu, Mehdiliği ve Hz. Mehdi'yi de (a.s) akidevi bir inanç olarak görüp Hz. Mehdi'nin (a.s) tayin edilmiş olduğu inancını da beraberinde getirecektir ki, söz konusu grup işte bu gerçekten sürekli kaçmanın ve sıyrılmanın yolunu arama hatasına düşmüştür.

2. Bölüm

Ehl-i Beyt (a.s) Açısından Mehdilik Mefhumunun Özellikleri

Bahsimizin buraya kadarki bölümünde Ehl-i Beyt nazarında Mehdilik konusunun akidevi bir mesele olduğunu belgeledik, şimdi de Mehdilik konusuyla ilgili özellikleri ele almaya çalışacağız. Bu özelliklerin gerçek olduğunu, tarihi ve dini temellere dayandığını, bunlara inanmanın akidevi ve tarihi gerçeklerle çelişmediğini vurgulamak amacındayız. Şimdi bu özelliklerin neler olduğuna bakalım:

a- Hz. Mehdi'nin (a.f) Viladetinin Gizlice Oluşu

Hz. Mehdi'nin (a.s) dünyaya gelişi tamamen Allah'ın lütfüyle ve gizlice olmuştur ve bu doğum kaçınılmaz ve önlenemez bir olaydı.

Ehl-i Beyt okulunda Mehdilik inancının en belirgin özelliklerinden biri, doğumunun gizliliği olduğudur, böylece bunu gaybet olayı izleyebilecektir. İnsanların gözüne görünmeyip sadece Allah'ın bildiği emin bir yerde olması, onun imamet semasının son yıldızı olmasındandır, Yüce Allah irade edinceye kadar da bu gizlilik sürecektir. Bu ilahi hikmetin gereği onun gizlice dünyaya gelmesi, gizli yaşaması ve ömrünün uzun olmasıdır, böylece Allah'ın 12. hücceti nazarlardan gaip olsa da yeryüzünde varlığını sürdürebilmektedir.

Bu açıklamayla, Hz. Mehdi'nin (a.s) doğumunun neden gizli olduğu da açıklığa kavuşmuş olmaktadır. Babasından sonra onu tasdiklemek için bu doğumun aleni olması ve onun nazarlardan gaip olmamasının daha uygun düşeceği görüşü yanlıştır. Zira bu durumda onu insanlardan gizlemek mümkün olmayacak, gaybete çekilemeyecek, bu durumda (o hemen şehid edileceği için) imamların sayısının artması gerekecekti ki bu, sözünü ettiğimiz hadislerle bağdaşmayacaktı. Yani doğumun gizliliği nebevi rivayetlerin ortaya koyduğu en doğal gerekçe ve zaruretlerden biridir.

Bütün bunlar, Hz. Mehdi'nin (a.s) doğumu, kendisi ve hayatı gibi bir olayın ispatı

için salt tarihi delillerin yanı sıra bu konuyu bir akide unsuru olarak açıklayan delilleri de dikkate almak gerekir. . Çünkü bu konunun akidevi boyutunda yer aldığı üzere bu konuda daha işin başından beri tamamen gizli ve kapalılık esas olduğu dikkate alınırsa tarihi belge ve yorumların yetinmemenin gereği kolayca anlaşılır. Bu tarihî ve akidevî bir olay olup tarihi boyutu sadece bir yere kadar bu panoramanın tamamlanmasına yardım edebilir. Hz. Mehdi'nin doğum olayı o kadar gizli tutulmuştur ki çok az sayıda ve çok özel birkaç Şia dışında kimsenin haberi olmamıştır, bu nedenle de kimileri bu konuda şüpheyne kapılmışlardır.

Demek ki burada, Hz. Resulullah'la (s.a.a) Ehl-i Beyt (a.s) imamlarının gaybi bilgileri sayesinde haber vermiş oldukları akidevî ve hak bir gerçeği incelemek durumundayız. Tarihi belgeler de de bu meseleye şahadet edebilecek bilgilerden ibarettir. Nitekim kimi onu görmüş, kimi onunla konuşmuştur, burada bu şahitlerden bazısını aktaralım:

İmam Mehdi'nin (a.f) Varlığına Şahid Olan Tarihi Belgeler

1- İmam Hasan Askeri'nin (a.s) Oğlu Mehdi'nin (a.s) Dünyaya Geldiğine Şehadet Etmesi:

Mervi, Muhammed b. Yahya'dan, Ahmet b. İshak'tan, Ebu Haşim Caferi'den şöyle rivayet eder: Ebu Muhammed'e "Sizin heybetiniz, sorumu sormamı engelliyor" dedim, O (İmama Hasan Askeri) sorumu rahatça sormamı söyledi "evladınız var mı efendim?" diye sordum, "evet" buyurdu.³²

Bu hadis senet ve delalet açısından sahihtir ve Muhammed b. Yahya Ebu Cafer Attar Kummi halâ mübarek mezarı ziyaret edilen evliyalarındandır, rical kitapları Ahmed b. İshak b. Abdullah b. Sa'd b. Malik b. Ahres Eş'ari

³²- Usul-i Kafi, c.1, s.328, el-Hüccet kitabı bab: eş-İşâret-u ve'n-ness ala sahibu'd-dar.

Ebu Ali Kummi'nin İmam Hasan Askeri hazretleri (a.s) nezdindeki itibar ve güvenirliliğine şehadet etmektedirler. Keza, Davud b. Kasım b. İshak b. Abdullah b. Cafer b. Ebutalib Ebu Haşim Caferi de aynı şekilde onaylamaktadırlar. Dahası, bu vasıtalarının azlığı dikkat çekicidir, yani senediyet bakımından oldukça sağlam ve ilk kaynağa pek yakındır ki bu da hadisin sıhhatini onaylayan şahidlerden biri sayılmaktadır.

2- Ebenin Şehadeti:

Bu ebe masum imam'ın kızkardeşi masum imam'ın halası ve masum imam'ın kızı, mutahhar bir aileye mensup Hekime Hatun'dur; İmam Cevad'ın (a.s) kızı, İmam Naki'nin (a.s) kızkardeşi ve İmam Hasan Askeri'nin (a.s) halasıdır. İmam Mehdi'nin (a.s) dünyaya geldiğine bizzat şahid olan³³ bu takvalı kadın, İmam Hasan Askeri'nin (a.s) müsaadesiyle, eşi Nergis Hatun'un doğum gecesi yanında olmuş, ona ebelikte bulunmuştur.³⁴

³³ - Usul-i Kafi, c.1, s.330 el-Hüccet kitabı , bab: Tesmiyet-u men rah (a.s).

³⁴ - Kemalu'd-Din, c.2, s.424, bab 42.

3- İmamı Görenlerin Şehadeti:

Tarihi kaynaklar, imamı bizzat gören isimleri uzun bir liste halinde kaydeder; bazı dikkatli insanlar bu isimleri özel bazı kitaplarda bir araya getirmiştir. Örneğin Seyyid Haşim Behrani "Tebisiretu'l-veli fi'men rea'l kâime'l Mehdi (a.s)" adlı eserinde İmam Mehdi'yi (a.s) çocukluğunda veya gaybet-i suğra (küçük gaybet) döneminde gördüklerine şehadet eden 79 kişinin ismini kaydeder ve güvendiği kaynakları aktarmayı da ihmal etmez. Keza, Şeyh Ebu Talib Tecil-i Tebrîzî de İmam Mehdi'yi (a.s) gördüklerine dair şehadette bulunan 304 isim sayar³⁵, keza HK. 381'de vefat eden Şeyh Saduk da İmam'ı gören 64 kişinin adını yazmıştır ki bunların birçoğu İmam'ın çeşitli şehirlerdeki vekilleri idiler.³⁶

İmam'ın (a.s) gören vekilleri şunlardır:

- Kasım b. Alâ: Azerbaycanlı
- Muhammed b. İbrahim b. Mehziyar:

Ahvazlı

- Hâciz Bilâli ve Osman b. Said Amrî ve oğlu Muhammed b. Osman ve Attar Bağdatlı
- Âsımî: Kufeli
- Ahmed b. İshak: Kumlu

³⁵ - Men Huve'l-Mehdi? Ebutalib Tecil-i Tebrizî, s. 460-506.

³⁶ - Kemalu'd-Din, c.2, s.422, bab 43; ve Bihar E. c.52, s.30, bab 26.

- Muhammed b. Şâzan: Nişaburlu
- Besami, Muhammed b. Ebu Abdullah Esedî'yle Muhammed b. Salih: Hemadanlı.

Vekil olmayan ve İmam'ı (a.s) görebilen isimlerse şunlardır:

- İbn Başazale: İsfahan
- Hasinî: Ahvaz
- Ahmed b. Hasan, Benî Novbeğtoğullarından İshak el-Kâtib, Ebu Abdullah Hayberî, Ebu Abdullah b. Ferruh, Ebu Abdullah Kendî, Ebu'l Kasım b. Ebî Haliys, Ebu'l Kasım b. Debiys, Ebu'l Hasan'ın (a.s) azadlısı Mesrur Tebbağ, Nili, Harun Fezzari: Bağdad
- Ahmed b. Ahiy el-Hasan b. Harun'la amcası Hasan b. Harun: Dinever
- Ebu Cafer Rekka, Ali b. Muhammed, Kasım b. Musa, İbn Kasım b. Musa, Ebu Muhammed b. Harun ve Muhammed b. Muhammed Kuleyni: Rey
- Ali b. Ahmed ve Mirdas: Kazvin
- Hasan b. Nazar, Hüseyin b. Yakub, Ali b. Muhammed b. İshak, Muhammed b. İshak, Muhammed b. Muhammed: Kum:
- Ebu Reca: Mısır
- Ebu Muhammed b. Vecnâ Nuseybî: Nuseybin
- Cafer b. Hemdan, Muhammed b. Keşmerd, Muhammed b. Harun: Hemedan

- İbn A'cemî, Caferi, Hasan b. Fazl b. Yezid'le babası Fazl b. Yezid ve Şimşâti: Yemen

Bunlara ilaveten Şerezur, Seymure, Fars, Kâbus ve Merv ahalisinden de o hazreti görenleri kaydetmiştir.

Bunca farklı ve uzak beldelerin insanların "Hz. Mehdi"yi (a.s) görmedikleri halde gördüklerini söyleme konusunda bir araya gelip komplo tertiplemesi ve yalan söyleme konusunda elbirliği etmesi mümkün müdür? Kaldı ki bu isimler arasında sıkı ve güvenilir şahıslar pek çoktur, rical kitaplarında bu şahıslar onaylanmaktadır.

4- Abbasi Devletinin Meseleyi Yaklaşımı:

İmam Hasan Askeri'nin (a.s) şehadetinden sonra ailesine Abbasi devletinin uyguladığı baskı ve sulta, onlardan gizlenen bebekten - Hz. Mehdi- pek korktuklarını göstermektedir. Bu nedenle Abbasiler çocuk yaştaki Hz. Mehdi'yi (a.s) bulabilmek için devletin bütün gücünü seferber ettiler, hatta HK. 279'da ölen halife Mutemid, İmam Hasan Askeri'yle (a.s) akrabalarının evlerini didik didik arattı, Ebu Muhammed'in (a.s) eş ve cariyelerini hapsedtirdi. Bu iğrenç tavırlarda, İmam Askeri'nin (a.s) kardeşi Cafer-i Kezzab

(yalancı Cafer) de Abbasilerle işbirliği yapıyordu. Böylece İmam Hasan Askeri'nin (a.s) ailesi büyük bir fırtınaya yakalanmış; kimi esir edilmiş, kimi zindanlara düşmüş, kimi de sürgün edilmiştir...³⁷

Bütün bunlar, İmam Mehdi'nin (a.s) henüz 5 yaşında olduğu günlerde gerçekleşiyordu!.. Ancak, Abbasi halifesi Mutemid için İmam'ın yaşı önemli değildi; zalimlerin tacını tahtını yerle bir edecek olanın bu çocuk olduğunu öğrenmişti... Çünkü Ehl-i Beyt'in (a.s) 12. imamının zulüm ve haksızlıkla dolan yeryüzünü adalet ve hakla dolduracağı haberi bütün Müslümanlarca duyulmuş, öğrenilmişti artık. Halife Mutemid'in İmam Mehdi'ye (a.s) karşı tavrı, korkusundan annesi tarafından bir sandıkta Nil'e bırakılan Hz. Musa'ya (a.s) karşı Firavn'un sergilemiş olduğu tavra ne kadar benziyordu!..

Bu konunun fakına varan Abbasi halifesi sadece Mutemid değildi; ondan önceki Abbasi sultanları Mutez'le Muhtedi de meselenin farkına varmış, çeşitli baskılar uygulamışlardı; bu nedenle de İmam Hasan Askeri (a.s) meselenin gizli tutulması için azami gayret sarfetmedeydi ve çok yakın adamları dışında kimseyi durumdan haberdar etmiyordu.

³⁷- İrşad, Şeyh Müfid, c.2, s.336.

Abbasi sultanları Cabir bin Semure hadisinin ne kendilerine, ne de Emevi sultanlarına uymadığını, hadise mutabık yegâne isimlerin Hz. Resulullah'ın (s.a.a) Ehl-i Beyt'i (a.s) olduğunu çok iyi biliyorlardı, bu nedenledir ki 12. imamın dünyaya gelmesi onları dehşete düşürüyordu, aksi takdirde, 5 yaşındaki bir çocuktan onca korkmalarının sebebi başka ne olabilirdi?" Bu çocuğun, mütevatir rivayetlerde geleceği müjdelenen Mehdi olduğunu bilen Abbasi halife sultanları sırf bu yüzden İmam Hasan Askeri'nin (a.s) cariyelerini hapsedip sıkı bir gözetime almışlardı, onların hamile olup olmadığını anlamak için sık sık ebe kontrolünden geçiriyorlardı, hatta bazı cariyelerin tam 2 yıl boyunca gözetim altında yaşadığı bilinmektedir. Bu arada İmam'ın (a.s) evini de sürekli gözaltında tutmakta, sık sık eve baskın düzenlemekte, evdeki bütün gelişmelerden anında haberdar olabilmek için eve sürekli casuslar göndermekteydiler.

Sahi Abbasi iktidarı bunca sıkı denetimi uygularken, İmam Hasan Askeri'nin (a.s) kardeşi Cafer-i Kezzab'ın "İmam öldü ve geriye de herhangi bir çocuk bırakmış değil" şeklindeki sözüne neden inanmıyordu?!

Acaba onların mirası Cafer-i Kezzab'a bırakıp bu acı zulüm ve denetimlere son

veremezler miydi?! Onun bu denetimleri İmam Hasan Askeri'nin (a.s) oğlundan endişe ve korkusunu göstermiyor mu? Abbasi hükümeti İmam'ın (a.s) mirasını Cafer-i Kezzab'a bırakmama derdi akıldışı ve maskaraca değil midir?

Evet; Abbasî iktidarı herkese hakkını vermeye özen gösterdiği ve İmam Hasan Askeri'nin şehadetinden sonra Cafer-i Kezzab'ın tek başına onun mirasına konmaması için İmam Hasan Askeri'nin (a.s) oğlu olup olmadığını araştırıyordu söylenebilir!

Bu komik iddiayla söz konusu tedbir ve önlemleri bağdaştırabilmek devlet şanına elbette ki aykırıdır, Abbasiler Cafer'in miras iddiasını çok daha basit ve sorunsuz bir yolla çözebilir, miras ve meselenin halli için olayı pekala bir mahkemenin kararına bırakabilirdi; çünkü miras konusu gibi bir mesele her gün defalarca karşılaşılan şeylerdendir; bu durumda kadı kolayca bir araştırma yaparak İmam'ın (a.s) halası, annesi, cariyelerini mahkemeye çağırıp olayı bizzat Haşimoğullarından sorabilir ve onların sözünü dinleyip tanıklıklarına dayanarak dava taraflarından kimin haklı, kimin haksız olduğunu kolayca bularak davayı sonuca vardırabilirdi!

Ne var ki, İmam (a.s) defnedilmeden önce, onun bir oğlu olduğu haberinin yıldırım hızıyla devletin en üst makamına ulaştırılması ve meselenin yargı çerçevesinden çıkarılarak devletin en önemli meselesi telakkisiyle ani müdahalelerde bulunulması, geniş araştırma ve teftişler başlatılması, acımasız, zalimce ve en sert yöntemlerle söz konusu çocuğun aranması Abbasi iktidarının yönetim kadrosunun bu çocuğun kimliğinden şüphe etmediğini, onun Ehl-i Beyt İmamları (a.s) zincirinin son halkası, yani beklenen Mehdi olduğundan emin olduklarını göstermektedir. Çünkü Hz. Resulullah'ın (s.a.a), *"Bu ikisi -Kitap ve Ehl-i Beyt (a.s)- Kevser havuzunun başında bana gelinceye kadar birbirinden ayrılmazlar"* şeklindeki buyruğu mütevatir olarak onlara da ulaşmış durumdaydı.

Mehdi'nin dünyaya gelmediği veya yaşamadığını söylemek ise Ehl-i Beyt (a.s) silsilesinin son bulması anlamına geliyor. Halbuki kendisini Müslümanların halifesi bilen Abbasi halifelerinin hiç biri bunu dile getirmemiştir. Aksi durumda Resul-i Ekrem'i (s.a.a) yalanlamış olurlardı. Ve bu yalanlamayı basite alan veya Sekaleyin Hadisini tevil edip hiçbir gerekçesi olmayan şeylere

yorumlayarak kendilerini aldatanlardan başka hiç bir Müslüman bunu kabul etmemiştir.³⁸

5- Ehl-i Sünnet Ulemasının İmam Mehdi'nin (a.f) Dünyaya Geldiğini İtiraf Edişı

Samir Amidî bu konuda şöyle diyor:

Ehl-i Sünnet muhaddis, müfessir, tarihçi, araştırmacı, edebiyatçı ve yazarlarından İmam Mehdi'nin (a.f) dünyaya geldiğini apaçık bir şekilde itiraf edenlerin sayısı yüze varmaktadır. Bunların yarısından çoğu İmam Mehdi b. Hasan'nın (a.f) ahir zamanda zuhuru vaat edilen imam olduğunu açık bir şekilde dile getirmişlerdir.

Gaybet-i Suğra döneminden günümüze kadar bu itiraflar kişilerin ölüm tarihlerine göre düzenlenmiş, sonraki dönemlerde yaşayanlar önceki dönemlerde yaşayanlardan kopmayacak şekilde bütün bir zaman dilimi halinde kaydedilmiştir. Biz ileride onlardan kendi kaynaklarında bulduğumuz bazılarını yazımızın kapasitesinin dışına çıktığı için sözlerine değinmeden isimlerine işaret etmeye çalışacağız.

³⁸ - Difa'u ani'l Kuleynî, c. 1, s. 567-568; Hasan Haşim Samir-i Amidî.

Konunun teferruatına bakmak isteyenler "İlzanu'l-Nasib" adlı kaynağa müracaat edebilirler. Bu eserde 100 sayfaya varan bir hacimde 29 Ehl-i Sünnet aliminin beyanları aktarılmaktadır.³⁹ Bu konuda en tafsilatlı Şia kaynağı Mehdi Fakih İmanî'nin "el-Mehdi el-Muntazar Fi Nehcu'l-Belaga" adlı eseri olsa gerektir. Bu eserde Hz. Mehdi'nin (a.s) dünyaya gelmiş olduğunu belirten Ehl-i Sünnet ulemasından 102 âlimin adı geçmektedir.⁴⁰ Bu kaynakta onların görüşlerine değinmeden isimleri eserleri, sayfa numaraları teferruatlı bir şekilde kaydedilmiştir.

Buna ilaveten Ehl-i Sünnet ulemasından 30 alimin daha aynı gerçeği vurguladığı da başka kaynaklarda kayıtlıdır."⁴¹

Samir Amîdî, Ehl-i Sünnet ulemasının tevatür ve icmasını ispatlayabilmek için bu

³⁹- İlzanu'n-Nasib fi İsbati'l-Hücceti'l-Gaib (a.f) Şeyh Ali Yezdi Hairî, c.1, s.321-440.

⁴⁰- El-Mehdii'l-Muntazar fi Nehci'l-Belaga, Şeyh Mehdi Fakih İmanî, s.16-30.

⁴¹- el-İmamu's-Sani Aşer, Seyyid Muhammed Said Musevi, s.27-70, ayrıca kitabın haşiyesinde, s.72-89'da Ehl-i Sünnet ulemasından 30 isim daha zikrediliyor. Ayrıca: el-Mehdi'l-Mev'udi'l-Muntazar İnde Ehl-i Sünnet ve'l-İmamiye, Şeyh Necmuddin Askerî, c.1, s.220-226.

beyanları zaman sıralamasına göre sınıflandırmıştır.⁴²

Ardından tasniflerinde İmam Mehdi'den "Ehl-i Beyt (a.s) imamlarının on ikincisi" diye bahseden 128 Ehl-i Sünnet kaynağının adını vermektedir.

Bu isimlerden bazıları bizzat Hz. Mehdi'nin (a.s) doğum ve gaybet-i suğra dönemlerinde yaşamış olduklarından buna şehadet etmeleri tarihi açıdan fevkalade önem taşır. Bu isimlerden bazılarını aktaralım:

1- Ebubekir Ruyani, Mahammed b. Harun öl: HK: 307 "El Müsned" adlı eserde

2- Ahmed b. İbrahim b. Ali el-Kindî, İbn Cerir Taberi'nin öğrencisidir, öl: HK: 310

3- Muhammed b. Ahmed b. Ebi Selic, Ebubekir Bağdadi öl. HK. 322 "Mevalid'ul eimme" adlı eserinde yazmıştır, bu eser Şeyh Müfid'in "el-Fusulu'l-Aşere Fi'l gaybe" adlı eseriyle basılmış, daha sonra da Ravendi'nin "Nevadir-i Kutb" eserine eklenerek HK: 1370'de Necef-i Eşref'te basılmıştır.

Gaybet-i Sugra dönemine yakın zamanlarda yaşayan ve devrinin büyük âlimlerinden sayılanlardan biri de Harezmi'dir (öl. HK. 378). 1895 - Liyden basımı "Mefatih-ul Ulum" adlı eserinde Hz. Mehdi'nin (a.s)

⁴²- Difa-u ani'l-Kafi, c.1, s.568.

dünyaya gelmiş olduğunu yazar (bk: ae. s: 32 ve 33)

Hz. Mehdi'nin (a.s) Doğumunu İnkâr Edenler

Buraya kadar geçenlerden anlaşıldı ki, Mehdilik konusu tarihi bir mesele olmasının yanı sıra akidevî bir konudur ve bu yüzden tarihi delillerin yanı sıra akidevi delillerini de göz önünde bulundurmak gerekir. Ve yine bir takım tarihî belgeler buna tanıklık etmektedir. Ama yine de doğâl olarak İmam Mehdi'nin (a.f) gaybete çekilmesi gibi gizli bir olayı inkar edenler de olacaktır. Çünkü halkın bilmediği bazı hikmetler gereği özel bazı kimseler dışında kimsenin onu görmemesi istenmiştir. Dolayısıyla, insanlara onu sorduklarında, en yakın kişilerden olsalar bile, "görmedik" demişlerdir. Yine o konumdaki kişilerin gizli bir konuyu reddetmeleri onun olmadığını göstermediğini vurguladık. İmam Mehdi (a.s)'ın doğumunu inkar edenlerin ayrıldığı temel nokta da budur işte. Onlar tarihte bu gibi sözleri araştırmış ve böyle bir şeye rastladıklarında da onu Hz. Mehdi'nin (a.s) olmadığına ve dünyaya gelmediğine delil olarak kabul etmişlerdir. Oysa gizliği esas

alınan bir konuda ihtilafın olması veya bazılarının bundan haberdar olmaması doğaldır. Hz. Mehdi'nin (a.s) dünyaya geldiğini reddedenlerin öne sürdüğü başlıca dayanakları, o hazretin doğum tarihi konusunda Şia kaynaklarındaki farklı beyanlar ve imamın amcası olan Cafer-i Kezzab'ın "kardeşim, çocuğu olmadan öldü" şeklindeki şehadetidir.

Bizim onlara eleştirimiz şudur: Sıffin savaşı ve Kerbela faciası gibi tüm ayrıntıları ravilerin gözünün önünde olan meselelerde tarihî yöntemlerle hükmedilebilir, fakat temeli akidevî bir mesele olan gizliliği esas alan konularda tarihi yöntemlerden yararlanarak hükmedilemez. Bu gibi konuları tarihi yönünü sadece bazı seçkin kişiler bilebilir ve eğer halkın genelinden sorulacak olursa onu reddederler. Bu durumda halkın genelinin reddetmesi, bazı özel kişiler dışında kimsenin göremeyeceği bir gerçeğin olmadığına nasıl delil olabilir?

Başka bir ifadeyle : Önceden de belirttiğimiz gibi İmam'ın (a.s) hayatının tehlikeye düşmemesi için bu konuda tam bir gizlilik ve ketumluk esas alınmıştır. Bu yüzden bu konunun Cafer-i Kezzab gibi fasık, yalancı ve Abbasi devletine yakın olan birinden gizli tutulması ve İmam'ın ve annesinin çeşitli isim

ve lakaplarla anılarak bu gizliliğin korunması çok tabii bir tutumdur. Onun şahadetine dayanarak böyle bir reddiyeye gitmek elbette ki akl-ı selimden uzaktır.⁴³

b- Çocukluk Çağında İmamet

Hz. Mehdi'nin (a.s) özelliklerinden biri de çocuk yaşta imam olmasıdır. Bu özelliğe hem İslami açıdan yaklaşacak ve bu konuya yöneltilen şüpheleri bertaraf edeceğiz, hem de gerçekçilik açısından da olayı değerlendirerek çocuk yaştaki bu imametın ümmetin imamlığını üstlenebilecek gerçek bir imamet mi olduğu, yoksa farazî ve iddiadan ibaret mi sayıldığını inceleyeceğiz.

Bu meseleye İslami açıdan yaklaşmak istersek öncelikle şuna dikkat etmemiz gerekir ki: İmamet meselesi Şiânın inandığı gibi itikadî bir konudur ve teferruatla ilgili bir hüküm değildir Bu yüzden fer'i hükümlere bakılarak bu konunun çerçevesi belirlenemez. Örneğin çocuklarla ilgili fer'i hükümler bu konuda geçerli sayılmaz. Bu konu akideyle

⁴³- Usul-i Kafi, c.1, s.421, kitabul-hac, bab: Mevlid-i Ebu Muhammed el-Hasan b. Ali (a.s) ve Kemalu'd-Din, c.1, s.40 Müsnef'in mukaddemesi ve İrşad, c.2, s.321 ve A'lamu'l-Vera bi-a'lami'l-Huda, Fazl bin Hasan Taberi, s.357 ve Kemalu'd-Din, c.2, s.475 bab: 43 men şahede'l-Kâim (a.s).

ilgili olduğu için bizzat temelleri Kur'an'da ve mütevatir hadislerde açıklanmış bulunuyor. Kur'an-ı Kerim'de açıkça çocukluk yaşında bile peygamberlik gibi makamların Allah'ın seçkin kullarına verildiği buyrulmaktadır ve Allah Teala **"Ey Yahya, Kitabı kuvvetle tut, dedik ve biz onu çocukluğunda peygamberlikle görevlendirdik"**⁴⁴ buyurmaktadır.

Ancak dört Ehl-i Sünnet mezhebi imamet ve velayetin kapsamlı anlamını inkâr ettikleri ve imametın devlet yöneticiliği seviyesine indirdikleri için bunu akide konusu değil sıradan bir fer'i hüküm bilmiş ve mükelleflerin amelleriyle ilgili bir konu olarak kabul etmişlerdir. Bu yüzden de fer'i konularla ilgili bazı hükümlerin akide esaslarını da içine aldığını sanmışlardır ve çocuğun imamet makamına erişemeyeceğini ileri sürmüşlerdir. Oysa Ehl-i Beyt (a.s) mektebi imameti itikadî meseleler arasında görmekte ve imanının şartlarından biri bilerek bunun ancak Allah Teala tarafından tayin edilebileceğine, bireyin mükellefiyetleri arasında sayılamayacağına inanmaktadır. Bu nedenledir ki Hz. Resulullah'ın (s.a.a) mübarek Ehl-i Beyt'inin (a.s) imamları arasında da bazıları çocuk yaşta

⁴⁴- Meryem Suresi, 12.

imamet ve velayet makamında olmuştur ki İmam Mehdi de (a.s) bunlardan biridir. Kur'an'ın Hz. Yahya ve Hz. İsa'ya (a.s) çocukluklarında peygamberlik verildiğini buyurduğu dikkate alındığında akide ile ilgili konularda fer'i hükümlerin geçerli olmadığı açıklık kazanır. Çünkü imamette genel seçim değil özel tayin, fer'i bir hüküm değil direk ilahi emre dayanan bir esasın açıklanışı söz konusudur.

Başka bir ifadeyle meseleye Ehl-i Beyt-i Resulullah (s.a.a) açısından bakıldığında bu mesele teşrii sınırların ötesinde olup imanın şartları sahasına girmektedir. Çocuğun mahcur oluşu gibi hükümler mükellefleri muhatap alan şer'i bir hükümdür ve Yüce Allah tarafından açıklanan inanç konularını kapsamına almaz. (Çünkü bu hükümler Allah'ı değil, kulları mükellef kılar)

Hz. Yahya'nın (a.s) çocuklukta peygamberlikle görevlendirilebilmiş olması örneğinde de görüldüğü gibi akide alanı fer'i hükümlerin değerlendirmenin ötesinde kalır. İmamet konusunda da bu geçerlidir çünkü peygamberlik gibi imametın de itikadî bir konu olduğuna inanıldığında bunda hiçbir kuşku kalmaz. İtikadî konular insanların ölçü ve kıstaslarına tabi değildir, hatta dini mükelleflerin işlerini tanzim için va'zedilmiş

olan şariat hükümlerinin de ötesinde olduğundan mükelleflerin işleriyle ilgili şer'i hükümlerle bile değerlendirilmez. Binaenaleyh Hz. Yahya'nın (a.s) çocuk yaşta peygamber olabilmesi, itikadî meselelerin kıvam ve tutarlılığının delil ve burhana dayandığını göstermektedir ve bu durumda bir çocuğun peygamberliği gibi, imameti için de bir delil ve burhan ikame edilmişse bunu kabul etmek gerekir. Bu burhan ve delil Kur'an'da yer alabileceği gibi mütevatir yolla ispatlanmış sünnette de yer alabilir. Bu açıklamalardan sonra "Hz. Yahya'nın (a.s) peygamberliğiyle Hz. Mehdi'nin (a.s) imameti arasında ilişki kurulamaz, çünkü Kur'an'da Hz. Yahya'nın (a.s) peygamberliği açıklamış, ama Hz. Mehdi'nin (a.s) imameti açıklanmamıştır" şeklindeki bir eleştirinin geçersizliği ortaya çıkmaktadır. Çünkü Hz. Mehdi'nin çocuk yaşta imamete eriştiğine dair mütevatir hadisler bulunduğuna göre hiç kuşkusuz buna inanmak gerekir.

Görüldüğü gibi İbn Hacer Heysemî gibilerinin Hz. Mehdi'nin (a.s) imametini reddetmesi, geçerli bir hükümden yoksundur ve dînî bir temele dayanmamaktadır. İbn Hacer yakışsız bir üslupla da şöyle diyor: "Mutahhar şeraitte çocuğun velayeti sahih görülmemiştir; bu durumda bir grup aptal ve

gafilin, 5 yaşındaki bir çocuğun imametini nasıl kabul edebildiğini anlamak mümkün değildir."⁴⁵

Çünkü açıkça belli oldu ki Hz. Mehdi'nin (a.f) varlığına inanmak sağlam temelleri olan ve açık delillere dayanan bir inanç esasıdır ve fer'i hükümlere dayanarak bu konuyu değerlendirmek metot açısından yanlıştır.

Tarihi belgeler babasının şehadetinden sonra Hz. Mehdi'nin (a.s) 5 yaşında imamete geçtiğini göstermektedir. Bu da onun ruhî, bedenî ve ilmi şartların tamamına; bu ağır vazifeyi üstlenmek için sahip bulunduğunu ortaya koyar. Şehid Sadr bu konuda şöyle yazıyor: "Çocuk yaşta imamet vazifesine erişme olayını Hz. Mehdi'nin (a.s) cedleri de yaşamıştır. İmam Cevad hazretleri (a.s) imam olduğunda 8 yaşındaydı ⁴⁶, İmam Hâdi hazretleri aynı makamı 9 yaşında üstlenmiş⁴⁷ Ve İmam Hasan Askeri (a.s) 22 yaşındayken imam olmuştur⁴⁸.

⁴⁵ - el-Sevaiku'l-Muhrika, s.256, Daru'l-Kutubi'l-İlmiyye.

⁴⁶ - el-Fusulu'l-Mühime, İbn Sebbag Mâliki s.253 ve Şeyh Müfid'in İrşad'ı, c. 2, s.274.

⁴⁷ - et-Tetimme fi Tevarihi'l-Eimme, HK 11. yy. alimlerinden Seyyid Tacuddin Âmulî, ve: es-Sevaiku'l-Muhrika, İbn Hacer s.312-313, bu eserde İmam'ın (a.s) siyer ve kerametlerinden bir kısmına değiniyor.

⁴⁸ - ae.

Görüldüğü gibi Ehl-i Beyt imamları (a.s) arasında çocuk yaşta imam olan sadece Hz. Mehdi (a.s) değildir ve kendi çağlarında Müslüman halk da bunu gayet doğal karşılamış, onları imam olarak tanımıştır ki bu bile meselenin gerçekliği açısından en önemli vakadır⁴⁹. Bahsin bu noktasında birkaç konuya dikkat edilmesi gerekir:

1- Abbasi sultanlarında olduğunun aksine imamet babadan oğla geçme bir miras değildir; bilakis, imam olacak şahıs İslam ümmetinin ruhi ve fikri açıdan rehberlik ve liderliğini üstlenebilecek özel manevi, ruhî ve ilmî hasletlere sahip bulunabilmelidir.

2- Bu kaide ve prensiplerin temeli İslam'ın ilk yıllarında atıldı ve İmam Bakır'la (a.s) İmam Sadık (a.s) zamanında daha fazla açıklanıp yaygınlaştırıldı. Bu iki imam döneminde çok büyük bir fikri akım geliştirildi ve bu dönemde beşerî ve marifeti bilimlerde insanlığa yüzlerce seçkin fakih, kelimci, müfessir ve fikir adamları kazandırıldı. Hasan

⁴⁹ - Şeyh Müfid'in İrşad'ı, c.2, s.281 ve es-Sevaiku'l-Muhrika, s.312-313'te İmam Cevad'la (a.s) Yahya b. Eksem'in Abbasi halifesi Memun dönemindeki bir mübahasesi aktarılıyor. Burada İmam, Cevad'ın (a.s) o küçük yaşta Yahya b. Eksem'le girdiği ilmi tartışmayı öylesine güçlü bir şekilde kazanmış olması düşündürücü değil midir?

b. Ali Veşşâ şöyle yazar: Kufe Camiine girdim, burada hadis ve rivayetleri aktarıırken "Cafer b. Muhammed bize şöyle rivayette bulunmuştur." diyerek nakilde bulunan 900 şeyh olduğunu gördüm"⁵⁰

3- Ehl-i Beyt (a.s) okulunun imamet konusunda çok ağır şartları vardı, herkesin sahip olabileceği şartlar değildi bunlar. Bunların biri de, ilimde çağının bütün alimlerinden üstün olması ve daha doğru bir ifadeyle vehbi ilme sahip olmak şartıydı.⁵¹

⁵⁰ - el-Mecalisu'l-Seniyye, Seyyid Emin Amuli, c.2, s.468. Bu olay hasse ve amme tarafından nakledilecek derecede meşhur olmuştur, bk. Sıhahu'l-Ahbar, Muhammed Seracu'd-Din Rufai, s.44 ve el-İmamı's-Sadık (a.s) ve'l Mezaḥibu'l-Erbea, Esed Haydar, c.1, s.55 ve Sevaiku'l-Muhrika, İbn Hacer, s.305'de şöyle yazar: İmam Sadık (a.s) pek çok bilim dalının kapısını açmıştır; Yahya b. Said, İbn, Carih, Malik, Sufyaneyn, Ebu Hanife, Şu'be ve Eyyub Sahtiyani gibi ünlü birçok ünlü isim İmam Sadık'ın (a.s) yetiştirdiği öğrencilerdendir.

⁵¹ - İmamın kendi çağının en bilge insanı olması Şia'nın bilinen kaçınılmazlarından; bk. Allame Hilli, el-Babu'l-Hâdi Aşer, s.44'te şöyle yazar: Ehl-i Beyt İmamları (a.s) izleyicileri tarafından sürekli ilmi ve diğer konularda imtihan edilip sınanır, böylece imam olduklarına yakın edilirdi. Ayrıca İbn Hacer de es-Sevaiku'l-Muhrika, s.312'de İmam, Cevad'la (a.s) Yahya b. Eksem arasındaki ilmî tartışmayı tafsilatıyla aktarır.

4- Ehl-i Beyt (a.s) okulunun izleyicileri inançlarından taviz vermedikleri için mali ve hayati açıdan çok ağır kayıplar veriyorlardı. Zira zorba ve sultacı yönetimler onları en azından fikrî açıdan kendilerine düşman görüyor, bu nedenle de Ehl-i Beyt (a.s) Müslümanlarına karşı korkunç katliamlar uyguluyor, sürekli sindirmeye çalışıyorlardı, bu yüzden Ehl-i Beyt (a.s) Müslümanları sürekli çok büyük sıkıntılar içindeydi.⁵² Ancak, hak bildikleri ve uğruna baş koydukları inançlarından asla taviz vermiyor, bu yolda şehadeti saadet görüyorlardı.

5- Özel şartlar ve hasletlere sahip bulunan Ehl-i Beyt imamları (a.s) halktan asla ayrılmamış, daima halkın içinde, onlarla birlikte yaşamışlardır; egemen düzen onları zindanlara atmadıkça veya sürgüne göndermedikçe halkla olan bu doğrudan irtibat ve iç ilişkilerini sürdürmekteydiler. Ulema ve halkın rivayet ettiği yüzlerce hadise bu gerçeği bütün çıplaklığıyla gözler önüne sermektedir. İmam (a.s) kimi zaman temsilcilerini göndererek halkla irtibatının sürekliliğini

⁵²- Ehl-i Beyt İmamlarına (a.s) inanmak, Müslümanlar için birçok sorunu da beraberinde getiriyordu (özellikle yönetim ve iktidarın yarattığı sorunlardı bunlar), Ebu'l-Ferec-i İsfahani "Makatilu't-Talibiyyin" adlı eserinde bunlardan örnekler vermiştir.

sağlamada ve Şiasına, hac merasiminden sonra Medine'ye gelip kendisiyle görüşmelerini söylüyordu.⁵³ Bütün bunlar imamla ümmet arasındaki ilişkinin derinliğini göstermektedir.

6- Egemen düzenler Ehl-i Beyt İmamlarının (a.s) liderliğini kendileri için bir tehlike olarak gördüklerinden bu liderliği kırabilmek için her yola başvurmışlardır. Bu konuda kimi zaman inanılmaz gaddarlıklar sergilemiş, Şia Müslümanlarını diri diri duvar arasına gömmüşlerdir.⁵⁴ Müslüman halk bu uygulamalara karşı daima bu zulüm düzenlerinin meşruluğunu asla kabullenmemiştir.

Mezkûr noktalar göz önüne alındığında çocuk yaşta da olsa imametın gerçek ve hak bir durum olduğu anlaşılmaktadır. Zira imametın en önemli şartlarından biri ilmî üstünlüktür; egemen zalim iktidarlar en bilgili

⁵³- Ehl-i Beyt İmamları (a.s) Şialarından hacılarını tamamladıktan sonra kendilerini ziyaret etmelerini isterlerdi, Usul-i Kafi, c.1, s.392'de hac kitabında şu unvanla bir bab vardır: "inne'l-vacibe ala'n-nas be'de ma yakzune menasikehum en ye'tu'l imam-e fe yes'elunehu an mealime dinihim..."

⁵⁴- Ehl-i Beyt İmamlarına (a.s) iktidarların reva gördüğü zulüm ve baskılar için bk. el-Fusulu'l-Mühimme, İbn Sebbağ Mâliki, ve: Makatilu't-Talibiyyin, Ebul Ferec-i İsfahani ve Şeyh Müfid'in İrşadı.

insanların katıldığı ilmî münazaralar tertipleyerek burada imamları hezimete uğratmayı deneyebilirlerdi. Bu durumda kimi zaman imamların halk arasındaki sevgi ve saygınlığını daha da artıran şiddet ve baskı yöntemlerini uygulamalarına da hiç gerek kalmamış olurdu, imamların ilmî kariyeri çizildiğinde onlara inanan Şiiler de onlardan rahatça koparılmış olurdu. Ne var ki mezkur sultanlar bu yola başvurmaktan sakınmış, hatta birkaç defa Abbasi halifeleri -sultan Me'mun ve halefleri bu yolu denediklerinde buna pişman olmuş,⁵⁵ çünkü sonuç Ehl-i Beyt imamının (a.s) itibarını daha da artırırken diğer mezhep ve okulların itibarları büsbütün zedelenmiştir.

Görüldüğü gibi zulüm iktidarlarının, imamların ilmî konumu karşısında sessizliği tercih etmelerinin nedeni, çocuk yaşta da olsa onların ilmi üstünlüklerinden emin olmaları olmuştur. Bu nedenledir ki Ehl-i Beyt imamlarıyla (a.s) onlara tâbi olan Müslümanları yıldırma için daima şiddet ve zorbalık yolunu denemiş olmaları, ilmî tartışma ve münazaralardan özellikle uzak tutmaya çalışmışlardır. Bu da imametin intisabî (Yüce Allah'ın belirlemesine dayanan)

⁵⁵ - Bk. Sevaiku'l-Muhrika, İbn Hacer, s. 312.

bir makam olduğunu ve Yüce Allah'ın bunu dilediğine verdiğini, eğitim ve öğretimle elde edilemeyeceğini göstermektedir. Aksi takdirde ne kadar zeki ve bilgili olsa da bir çocuğun koca bir imparatorluğun dünyanın dört bir yanından bulup getirdiği en seçkin bilginleri ilmî bir münazarada alt edebilmesi kabil değildir. Çocuk yaşta imamet makamına ulaşma olayı, tıpkı Hz. Yahya'nın (a.s) çocuk yaşta peygamberlik makamına ulaşması gibi ilahi bir tayin olayıdır; nitekim Allah Teala Kur'an'da şöyle buyurmaktadır. **"Ey Yahya, kitab'ı kuvvetle tut, daha çocukluğunda ona hikmeti verdik."**⁵⁶

Peygamberlik ve imamlığın çocuk yaşta pekâlâ Allah Tealâ tarafından insana verilebileceği ve bunun da tarihte defalarca vuku bulduğu böylece anlaşıldığına göre Hz. Mehdi'nin (a.s) çocuk yaşta imametle görevlendirilmiş olmasında şaşılacak hiçbir şey yoktur⁵⁷ ve buna yapılacak bir itiraz geçersizdir.⁵⁸

⁵⁶ - Meryem, 12.

⁵⁷ - Bazı seçkin Şiiler İmam Mehdi'yi (a.f) görmüş, onunla bağlantı kurmuş, sorularının cevabını ve onun emirlerini almışlardır; Nitekim Gaybet-i Suğra döneminde bu iş dört sefir aracılığıyla yapıyordu. Bk. Tebsiretu'l-Vali Fi Men Ree'l-Kaime'l-Mehdi, Behranî; İraşd, Şeyh Mufid, s. 345; Daha ayrıntılı bilgi için bk.

c- Uzun Ömürlü Olmak

Ehl-i Beyt (a.s) inancında Hz. Mehdi'nin (a.s) bir özelliği de Allah tarafından zuhur izni alıncaya kadar gaip olması ve insanlardan saklanmasıdır.

İmam'ın gaybet döneminde uzun ömürlü oluşu iki açıdan ele alınmalıdır:

1- Uzun ömrün mümkün oluşunun ispatı:

Şehid Sadr bu konuda şöyle yazıyor: Hz. Mehdi (a.s) hakkında da söylendiği gibi bir insanın asırlarca yaşamını sürdürmesi mümkün müdür? Nitekim Hz. Mehdi'nin (a.s) şimdi bin yaşın üzerinde olduğuna inanılır.

Burada imkânı üç anlamda ele almak gerekiyor: Pratik imkan, ilmî imkan, mantıkî imkan.

Pratik imkândan maksat aya gitmek veya okyanusların diplerine inebilmek gibi, uzun yaşamın da insanoğlu için bilfiil mümkün olmasıdır. Bazı fertlerin bile bunları yapması bu tür imkânı ispatlamak için yeterlidir.

ed-Difa' ani'l-Kafi, Seyyid Samir-i Amidi, c.1, s.535 ve sonrası.

⁵⁸ - Bahsun havle'l- Mehdi, Seyyid Şehid (r.a), s.93-99, Doktor Abdulcabbar Şerare'nin incelemesiyle.

İlmî imkândan maksat ise günümüz şartlarında bazı şeylerin gerekli ortam ve şartlar bulunmadığından icra ve gerçekleştirilmesinin mümkün olmamasına rağmen (Aydan daha uzak gezegenlere gitmek gibi), ancak ilmî açıdan bunun mümkün olduğunun bilinmesi ve gerekli imkân ve teşhizatların sağlanması halinde gerçekleşebileceğinden şüphe edilmemesidir.

Ne var ki bilim, mesela güneşe gitmenin imkânsız olduğunu söylemektedir, çünkü milyonlarca santigrat derecelik bir ısıya dayanabilecek bir araç yapılamayacağından güneşe yaklaşmak insanoğlunun aklının ucundan bile geçmemektedir.

Mantıki ve felsefî imkândan maksat ise aklın tecrübe ve belgelerden anlamış olduğu prensiplere dayanarak bir şeyi imkânsız görmemesi halinde onu mümkünler listesine almasıdır. Mesela akıl; portakallardan birini yarıya bölmeden üç portakalı iki eşit kısma ayırmanın imkânsız olduğunu söyler, çünkü üç rakamı tektir ve iki eşite ayrılması mümkün değildir. Ama insanın ateşe girip yanmamasının mantıkî bir imkânı vardır, zira daha soğuk bir cisme ısının geçmemesi sağlanabilir.

Görüldüğü gibi mantıkî imkân ilmî imkândan, o da pratik imkândan daha geniş bir uygulama sahasına sahiptir.

İnsan ömrünün binlerce yıl sürmesi de mantıkî açıdan kesinlikle mümkündür, çünkü böyle bir durum aklî ve mantıkî açıdan imkânsız değildir ve böyle bir faraziyede hiçbir çelişkiye yer yoktur; çünkü "hayat" denilen şeyin şartlarından biri "hızlı ölüm" değildir.

Diğer taraftan uzun ömürlülüğün pratikte şimdilik mümkün olmadığına da şüphe yoktur, zira bunun için gerekli ortam ve imkânlar bugün mevcut değildir; çağımızda 200 yaşına ayak basabilmiş insan yoktur. Ancak, ilmî açıdan bu mümkün olduğundan çağın bilim adamları insan vücudunun sırlarını keşfederek ona uzun ömürlü bir hayat kazandırmak için ciddi çalışmalar içindedirler.

İhtiyarlık gerçekte insan vücudunun dokularının ve fiziğinin zayıflamasının bir sonucudur; dokuların zayıflaması engellenecek olursa yaşlanma fiili de ertelenebilir.

Görüldüğü gibi şimdilik pratik açıdan mümkün değilse de uzun ömürlülük ilmî ve mantıkî açıdan mümkündür; gelecekte bunun gerçekleşmesi de pekâlâ mümkün olacaktır.

Bu durumda Hz. Mehdi'nin (a.s) uzun ömürlü olmasında gerçekte şaşılabilecek bir şey

bulunmamaktadır. Zira bugün çağın henüz yakalayamadığı bazı bilim ve imkânlarla onun sahip bulunması pekâlâ mümkündür. Mesela Hz. Resulullah (s.a.a) bir gecede Mescid-i Haram'dan Mescid-i Aksa'ya gidip dönmüş ve o günün şartlarında başkaları için imkânsız olan şey ona pratikte mümkün olmuştur. Aradan bin yıl geçtikten ve gerekli ortam ve imkânlar sağlandıktan sonra diğer insanlar için de bu mümkün olmuştur, bugün insanoğlu bir saat zarfında binlerce km. yol kat edebilmektedir. Uzun bir ömür için gerekli imkânları da Allah Teala Hz. Mehdi (a.s) için hazırlamış ve ona pek uzun bir ömür vermiştir, belki gelecekte insanoğlu da gerekli ortam ve araçları sağladığında pekâlâ uzun yaşamın sırrına varabilecektir.

Aslında yaşlılık hakkında ilmi açıdan iki yorum söz konusudur:

1- Yaşlılık insan ve diğer canlılar için tabii bir süreç olmayıp mikroplar vb. dış etkenler sonucu canlı organlarda ve hücrelerde meydana gelir. Bu görüşe göre söz konusu dış etkenler sonucu vücuttaki kaslarda ve diğer organlarda sertlik oluşmakta ve canlı organlar yumuşaklık ve esnekliğini kaybederek yaşlılık sürecine girmektedir. Bu görüşe göre bu dış etkenlerin etkisi kontrol edildiği takdirde

yaşlanmak süreci önlenabilir ve insan uzun ömre sahip olabilir.

2- Yaşlılığın hücrelerde ve canlı organlardaki doğal bir süreç olduğunu ileri süren görüş. Bu görüşe göre dış etkenlerin menfi sonuçları önlenirse de hücreler doğal yapıları gereği yaşlanırlar. Bu ikinci görüşü kabul etsek bile yine birçok ilmi araştırmalar bu doğal yapının kaçınılmaz bir süreç olmadığını ve bu doğal yapının mahiyeti genetik ve benzeri araştırmalar sonucu anlaşıldığı takdirde bunun değiştirilebileceğini göstermektedir. Hatta bilginler bazı canlıların ömrünü onların doğal hayat sürelerinin yüzlerce katına çıkarabilmişlerdir.

İşin ilginç tarafı bazılarının, Kur'an'da da belirttiği gibi Hz. Nuh'un (a.s) uzun ömrünü kabullenirken Hz. Mehdi'nin (a.s) de uzun ömürlü olabileceğine akıl erdirememesidir. Bu gibilerine sorulacak soru şudur: Hz. Nuh'un (a.s) kavmi içerisinde bin yıla yakın bir süre yaşadığını bildiren Kur'an-ı Kerim'e inanmıyor musunuz?

Bazıları Hz. Nuh'un uzun ömürlü oluşu nass ile ispatlanmıştır, diyebilir. Ancak Hz. Mehdi'nin uzun ömrü böyle değildir Ancak bu eleştirinin, cevabı kısaca şöyledir: Hz. Mehdi ile ilgili hadisler mütevatir olduğundan bu konuda her hangi bir şüphe yersizdir. Hz.

Resulullah (s.a.a) şöyle buyurmuyor mu: *"Dünyanın bir günlük ömrü kalsa da Rabbim benim Ehl-i Beytim'den (a.s) birini gönderinceye ve o da, zulümle dolan yeryüzünü adaletle dolduruncaya kadar o günü uzatacaktır..."* Sened açısından, Hz. Mehdi'yle (a.s) ilgili hadisler tevatür derecesine varmış olup ilmi açıdan kesinlik kazanmıştır.⁵⁹

Burada üzerinde durulması diğer bir temel nokta da şudur: Farzedelim ki normalin üstünde uzun ömürlü olmak ilmi yönden mümkün değildir. Bunun anlamı nedir? Anlamı sadece şudur ki: Hz. Nuh ve Mehdi gibi uzun ömürlü olmak tabiattaki tecrübe ve deney yoluyla ispatlanmış kanunlara ters düşmektedir. Bu durumda bu gibi yaşantının olması bir mucize olarak değerlendirilir. Yine Müslüman birinin taşıdığı inanca göre Allah'ın sonsuz kudretine nazaran mucizeler kabul

⁵⁹ - Bkz. "et-Tâcu'l-Câmi-u li'l-Usul", c.5 s.341-360 bu hadisler tevatür haddine ulaşmış olduğu Şevkani'den de nakledilmektedir. Bu mütevatir hadisler ışığında belli oluyor ki Hz. Mehdi'yi (a.s) inkar etmek Hz. Resulullah'ı (s.a.a) inkar etmek sayılır, Hz. Mehdi'ye (a.s) inanmak dinin zaruretlerindendir ve bunu inkar eden kafirdir. Bu konuda teferruatlı bilgi için Berzenci'nin "el-İşâre Li-İşrati's-Sae" adlı eserine bakılabilir.

edilir ve sadece deneye dayanan bir kanunla çelişiyor diye reddedilemez.

Örneğin insan vücudunun ateşte yanmaması konusu bugün pratikte mümkün olmayıp ancak ilmî ve mantıkî açıdan mümkün sayıldığı halde Kur'an bunun pratikte de mümkün olduğunu söylemekte ve Allah Teala ateşe **"Ey ateş, İbrahim'e soğuk ol ve ona zarar verme!"**⁶⁰ buyurmakta⁶¹ ve bu emir üzerine Hz. İbrahim (a.s) ateşin içinden sapasağlam çıkabilmektedir!

Keza, Nil nehri Hz. Musa (a.s) için yarılmakta, ona yol vermektedir.

Buna nazaran yeryüzünde ilahi hüccet olan masum imamın hayatını sürdürmesi ve ilahi mesuliyetini gerçekleştirmesi onun uzun ömürlü olmasına bağlı olursa diğer ilahi mucizelerde olduğu gibi uzun ömürlü olmakla ilgili tabiat yasaları askıya alınır ve Allah'ın iradesiyle onun normalin üstünde bir uzun ömre sahip olması sağlanır.

Burada şöyle bir soruyla karşılaşabiliriz: Bilimsel kanunların askıya alınması mümkün müdür?

Bunun cevabı kısaca şöyledir. Bilimsel kanunlar tecrübeye dayandıkları için asla mantıksal bir zaruret ve kesinliği ifade

⁶⁰ - Şuara, 63.

⁶¹ - Yenabiu'l-Mevedde, c.3, s.296'de 78. bab.

etmezler. Çünkü bilim deney yoluyla sadece bir olgu veya olayla diğer olgu ve olayın sürekli birbirinin ardınca geldiğini tespit edebilir. Ama bunlar arasında bir zorunluluk ve zaruret olduğuna tecrübe ve deneyle ispatlayamaz. Çünkü mantıksal zorunluluk ve zaruret deney alanına girmeyen akli ve gaybi bir husustur. Buna göre bir mucize sonucu sürekli birbiri ardınca vuku bulan olgulardan biri diğerinden ayrıldığında bu iki olgu arasındaki zaruret ve zorunluluk ilişkisinin yok sayma anlamına gelmez. Çünkü aslında bilimsel metotla böyle bir zorunluluk ilişkisinin varlığını ispatlamak mümkün değildir.

Binaenaleyh Hz. Mehdi'nin (a.s) uzun ömürlü olması ilmi ve mantıki açıdan mümkündür.

c- Uzun Ömrün Hz. Mehdi'de (a.f) Gerçekleştiğinin İspatı

Bu konuyu akidevi ve tarihi olmak üzere iki yoldan ele alacağız:

a- Akidevi Yol

Buna üç noktada açıklık getirilebilir:

1- Hz. Mehdi'nin (a.s) ömrünün uzunluğu Ehl-i Beyt (a.s) inancı açısından Mehdilik inancının zati özelliklerindendir. Mehdilik inancının kesin delillerle ispatını daha önce hatırlatmıştık, bu da 12. imamın (a.s) gaybette olduğuna inanmamızı kolaylaştırmaktadır. Ehl-i Beyt (a.s) imamları 12 kişi olup 12'nin ölümüyle dünya son bulacağına ve 12 imamın hepsi Allah Teala tarafından tayin edilip onların tayin veya azlinde insanların hiçbir müdahalesi bulunmadığına göre 12. imamın dünya durdukça hayatta kalacağına da inanmanız gerekmektedir.

"Hz. Mehdi de (a.s) diğer insanlar gibi doğal bir yaşam sürdürüp ölmüştür ve zuhur vaktinde yeniden dirilip gelecektir" denilecek olursa bu süreçte yeryüzünün Allah'ın hüccetinden boşalmış olacağı sonucu çıkar ki bu da Kur'an'la Ehl-i Beyt'in (a.s) kıyamete kadar birbirinden ayrılmayacağı mealli "Sekaleyn Hadisi"yle bağdaşmaz. Ayrıca bu, Hz. Mehdi'nin (a.s) ölümünden sonra ric'ati demektir ki hiçbir Müslüman böyle bir inanca sahip olmamıştır.

2- Uzun ömürlülük Hz. Mehdi'nin (a.s) sıfatlarından; rivayetlerde sıkça buna değinilmiş "Yenabiu'l-Mevedde" ve "Feraid-ussımtayn" gibi Ehl-i Sünnet kaynakları bunu vurgulamıştır.

Yenabi'ul Mevedde'de, Feraid-us simteyn'den aktararak İmam Bakır (a.s) yoluyla atalarından Resulullah'ın (s.a.a) şu hadisi nakledilir: *"Mehdi benim oğullarımdandır, gaybet dönemi olacak; zuhur ettiğinde de, zulümle dolmuş bulunan yeryüzünü adaletle dolduracaktır."*

Yine aynı eserde Said b. Cübeyr'in İbn Abbas'tan aktardığı şu hadis geçer: *"Biliniz ki Ali benim vasiimdir ve zulümle dolan yeryüzünü adaletle dolduracak olan beklenen Mehdi onun evlatlarımdandır, Beni müjdeci ve korkutucu olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki gaybeti döneminde onun imametine inanıp bağlı kalanlar nadir bulunan madenden bile azdır."*

Bu sırada Cabir ayağa kalkıp "Ya Resulullah" dedi, "Sizin evlatlarınızdan olan Mehdi için gaybet de olacak mıdır?" Hazret "evet" buyurdu, "Yemin ederim ki Bu, Allah'ın iman edenleri seçmesi ve kafirleri helak etmesi içindir " Sonra da şöyle buyurdu: *"Ey Cabir! Bu iş Allah'ın işlerinden ve O'nun sırlarımdandır, sakın bundan şüphelen olmasın, Allah'ın işlerinden şüpheye kapılmak küfürdür."*

Aynı eserin bir sonraki sayfasında Hasan b. Halid İmam Ali b. Musa Rıza'dan (a.s) şöyle rivayet eder:

*"Evlatlarımdan dünyaya gelecek 4. batın torunum cariyelerin efendisi olan bir annenin oğlu olup Rabbim onun vasıtasıyla yeryüzünü bütün zulüm ve kötülüklerden temizleyecektir. İnsanlar onun dünyaya gelişinden şüpheye kapılacaktır, gaybet dönemi olacak, zuhur ve huruc ettiğinde yeryüzü Rabbinin nuruyla aydınlanacaktır."*⁶²

Yine aynı eserde Ahmed b. Ziyad, De'bel b. Ali Huzai'nin şöyle anlattığını rivayet eder: İmam Rıza'nın (a.s) yanında Taiye kasidesini okudum, İmam şöyle buyurdu: *"Benden sonraki imamlar Muhammed b. Ali, Ali b. Muhammed, Hasan b. Ali ve ondan sonra da oğlu "kıyam eden Hüccet -Hz. Mehdi-dir, gaybeti döneminde onun zuhuru beklenir zuhurundan sonra da ona itaat edilecek, zulümle dolan yeryüzünü adaletle dolduracak. Ne zaman zuhur edeceğine gelince bu kıyametin ne zaman kopacağının bilgisidir. Atalarım, ataları Hz. Resulullah'tan (s.a.a) şöyle naklederler: Onun zuhuru kıyamet gibi ansızın gerçekleşecektir."*⁶³

Yine aynı eserde Gayetu'l-Meram ve Feraidu's-Sımtayn'den iktibasla Cabir b. Abdullah'tan merfuen Hz. Resulullah'ın (s.a.a) şu hadisi aktarılır: *"Mehdi benim*

⁶²- Yenabiu'l-Mevedde , c.3, s.297'da 78. bab.

⁶³- Yenabiu'l-Mevedde, c.3, s.310'da 80. bab.

evlatlarımdan olup benim adımı ve künyemi taşır. Vücudu ve huyuyla insanlar arasında bana en çok benzeyen odur. Bir müddet gayba çekilecek, bu süreçte ümmetler sapacaktır; derken ansızın şimşek misali zuhur edip, zulümle dolan yeryüzünü adaletle dolduracaktır."

Yine Feraidu's-Sımtayn'den iktibasla İmam Bâkır (a.s) ataları vasıtasıyla Hz. Resulullah'tan (s.a.a) merfuen şöyle aktarır: *"Mehdi benim evlatlarımdandır, gaibe çekilecek, bu arada ümmetler ne yapacaklarını bilemez halde şaşkın kalıp sapacaklardır"* ve sonra şöyle ekledi: *"...ve zuhurundan sonra, zulüm dolu yeryüzünü adaletle dolduracaktır."*

Aynı kaynakta Menakıb'dan iktibasla Ebu Cafer Muhammed b. Ali el-Bakır'dan (a.s) Hz. Resulullah'ın (s.a.a) şöyle buyurduğu kaydedilir: *"Ehl-i Beyt'im Kaim'ini -kıyam edecek olan Hz. Mehdi'yi- görene ve zuhurundan önce gaybet döneminde onu kendisine imam olarak seçen, dostlarına dost, düşmanlarına düşman olana ne mutlu! Böyle biri benim de dostum, benim de sevenimdir ve kıyamet günü benim nazarımda ümmetimin en iyilerindendir!"*

⁶⁴ - Yenabiu'l-Mevedde, c.3, s.386, 94. bab.

Bir başka yerde de Ebu Basir'in İmam Sadık (a.s) kanalıyla cediti Resulullah'tan (s.a.a) şöyle aktarır: *"Mehdi benim evlatlarımdandır, benim adımı ve künyemi taşır, fiziği ve huyuyla bana en çok benzeyendir. Onun öyle bir gaybet dönemi olacaktır ki bütün dinlerin mensupları kendi dinlerinden sapacaklardır, işte o zaman şimşek gibi zuhur edecek, zulümle dolan dünyayı adaletle dolduracaktır."*

Yine aynı kaynak, buna benzer bir hadis aktarıyor ve sonunda, Hz. Resulullah'ın (s.a.a) şöyle buyurduğunu ekliyor: *"...Bu sırada şimşek gibi ortaya çıkacaktır, peygamberlerin mirasını yanında taşıyacaktır..."*⁶⁵

Yenabiu'l-Mevedde s: 494'te Cabir b. Yezid Cuhfi'nin "Cabir bin Abdullah Ensari'den şöyle duyduğu geçer: Resulullah (s.a.a) bana şöyle buyurdu: *"Ey Cabir! Benden sonra Müslümanların halifesi ve imamları şunlardır: Birincisi Ali'dir (a.s); sonra Ali'nin oğlu Hasan'la Hüseyin, Ali b. Hüseyin ve senin göreceğin Muhammed b. Ali; onu gördüğünde benden ona selam söylersin; ondan sonra Cafer b. Muhammed, Musa b. Cafer, Ali b. Musa, Muhammed b. Ali, Ali b. Muhammed, Hasan b. Ali ve adıyla künyesi benim adım ve*

⁶⁵- Şubehat ve Rudud, 4. oturum s.32.

künyemle aynı olan Kâim... O, Hasan b. Ali'nin oğludur, Yüce Rabbim onun eliyle doğudan batıya bütün dünyayı fethedecektir. O gaybete çekilecek ve Allah evliyalarının gözüne görünmeyecektir; daha önce Yüce Allah'ın imanla smadıkları dışında onun imametine inanıp bu inancında sabit durabilen kimse kalmayacaktır."

3- Hz. Mehdi gûnahtan arınmış masum bir imam değil de halktan biri gibi herhangi bir Müslüman olmuş olsa onunla Hz. İsa (a.s) arasında hiçbir uyum ve benzerlik olmayacaktır. Oysa Hz. İsa (a.s) ululazm peygamberlerden biri olup Hz. Mehdi'yi (a.s) onaylayacak, bizzat kendisi de onun imametini kabullenecek ve Hristiyanları ona ve İslam'a davet edecektir. O halde beklenen Mehdi'nin mutlaka masum olması gerekmektedir. Masum olmak ise kişisel kazanımlı olmadığından ve sadece Allah Teala tarafından atanıp belirlendiğinden ve nebevi naslarla ispatlanıp açıklandığından bu ilahi mesele Ehl-i Beyt'in (a.s) 12 imamından başkasına taalluk etmemektedir, nitekim onlar dışında hiç kimse için böyle bir durum iddia dahi edilmemiştir.. Diğer taraftan, daha önceki bahislerimizde Ehl-i Beyt imamlarından (a.s) 11'inin şehid düştüğünü ve türbelerinin yerinin de belli olduğunu anlatmıştık; ancak 12. imam halâ

hayattadır ve onun öldüğüne dair ne bir haber, ne de herhangi bir karine mevcuttur. Bu bile onun doğumundan zuhuruna kadar hayatta kaldığına inanmak için yeterlidir aslında; zaten ancak bu durumda Hz. İsa'nın (a.s) teyidini alacak ve Hz. İsa'ya (a.s) imam olabilecek bir konum kazanabilir.

Said Sami Bedri şöyle yazıyor: Ehl-i Sünnetin tasavvur ettiği Mehdi, Hz. İsa'ya (a.s) imam olabilecek biri değildir; hatta Müslüman grupları bile bir araya getirip onlara imamet edebilecek özellikleri yoktur.

Ehl-i Sünnet tanımlamalarındaki Mehdi Hz. İsa'ya (a.s) imam olamaz, çünkü İsa (a.s) Allah tarafından gönderilmiş bir peygamber olup masumdur ve ilahi mucizelerle teçhiz edilmiştir; binaenaleyh mucizeler, ismet ve tam ilimle donatılmamış ve bu özellikleriyle Hz. Peygamber (s.a.a) tarafından onaylanmamış birinin Hz. İsa'ya (a.s) imam olamayacağı, aynı şekilde mezkur özellikleri taşımayan bütün Müslümanları da bir araya getirip tek sancak altına yığamayacağı da apaçık ortadadır.⁶⁶

2-Tarihi Yöntem

Bu da üç yolla açıklanabilir:

⁶⁶- Şubehat ve Rudud, 4. oturum s.32.

a- Tarihi belgeler Hz. Mehdi'nin (a.s) doğduğunu göstermekte, ama onun vefat ettiğine dair hiçbir belge, söz ve haber kaydedilmemektedir. Bu da onun halâ yaşadığının bir delili sayılır; Herkes tarafından görünmediğine göre o bugüne değin gaipte yaşamış, gözlerden ırak olmuştur ve ancak bazı özel kimseler onu görmek şerefine ulaşmıştır.

b- Tarihi belgeler gaybet döneminde Hz. Mehdi'nin (a.s) bazılarınca görüldüğünü ve bunun birçok örneği olduğunu ispatlamaktadır. Bu konuda Seyyid Haşim Behrani tarafından kaleme alınan "Tebisiretu'l-Veli fi men Rea'l-Kaim el-Mehdi" adlı kaynak esere bakılabilir. Şeyh Ebutalib Tecil Tebrizi de ünlü eserinde⁶⁷ gaybet-i suğra döneminde Hz. Mehdi'yi (a.s) gören 266 isimden söz eder ve çoğunun hikayesini de anlatır; ayrıca gaybet-i kübra döneminde de o hazreti gören şahısları ayrı bir bölümde ele almış ve bu görüşmeleri anlatan 20 kitabın adını kaydetmiştir. Burada Seyyid Sadruddin Sadr'ın "el-Mehdi" ve Şeyh Abdulvahab Şa'rânî'nin "Tabakâtu'l-Urefâ" adlı eserlerinde Şeyh Hasan Irakî hakkında anlatmış oldukları bir olayı aktaralım:

⁶⁷ - el-Mehdi (a.s) s.149 Sadruddin Sadr.

"Ebu'l Abbas Harisi'yle onun yanına gittik. "Sanki birlikte büyümüş çocukluk arkadaşı gibi durumuma vakıf olman için ilk baştan bu güne kadar başımdan geçenöykümü anlatmamı ister misin?" diye sordu, "tabii" dedim, şöyle anlattı: Demeşk'te yaşayan genç biriydim, zanaatla uğraşıyordum; eğlence, içki ve zevke düşkündüm. Bir gün "yahu ben böyle şeyler için mi yaratıldım? diyerek kendime geldim. Eğlence ve içki toplantılarını bıraktım, o çevreden ayrıldım; beni aradılarsa da bulamadılar. Demeşk'teki Emevi Camii'ne gittim, minberdeki biri Hz. Mehdi (a.s) hakkında konuşuyordu. Onunla görüşme aşkı tutuşturmuştu beni. Her secdede Rabbinden bana onu görmeyi nasip etmesini diliyordum.

Bir akşam, farzlarımı kılmış, sünnet namazıyla meşgulken arkamda oturan birisi elini hafifçe omzuma koyup "*Evladım*" dedi, "*Allah senin dileğini yerine getirdi; ben Mehdi'yim, benimle bir işim mi var?*"

"Benim evime gelir misin?" diye sordum, "*tabii*" dedi, evime gittik, evde "*bana sessiz, sakın bir yer göster*" dedi, evin en sakın yerini ona ayırdım, yedi gün bizde kaldıktan sonra gitti."⁶⁸

⁶⁸ - el-Mehdi (a.s) s.149 Sadruddin Sadr.

Şeyh Ali b. Musa İribli "Keşfu'l-Gumme"de şöyle yazar: Halk arasında Hz. Mehdi'nin (a.s) harikulade ve olağanüstü şeyler yaptığına dair birçok olay anlatılıyor, bunların hepsini açıklamak uzun zaman alır, ben burada kendi yaşadığım dönemi yakın olan ve güvenilir Müslüman kardeşlerimden duymuş olduğum iki olayı aktarmakla yetiniyorum:

1- Dicle'yle Fırat nehirleri arasında bulunan Hille şehrinde İsmail b. Hasan adlı biri vardı. Kardeşlerim İsmail'in şöyle anlattığını bana aktardılar:

Sol baldırımında yumruk büyüklüğünde bir yara çıkmıştı, Hille şehrinin doktorlarının elinden bir şey gelmemişti. Bağdat'taki ecnebi doktorlara gittim, çaresi olmadığını söylediler. İmam Hâdi'yle (a.s) İmam Hasan Askeri'nin (a.s) türbelerini ziyaret için Samırra'ya gittim, oradaki mukaddes Serdabı⁶⁹ da ziyaret edip

⁶⁹ - Serdap Bodrum kat demektir. Samırra şehrinde Hz. Mehdi'nin babası Hz. İmam Hasan Askeri'nin evinin bir bölümü olan bu mekan Hz. Mehdi'ye alakalı olan mukaddes bir mekan olarak bilinmektedir. Zamanla yerin dolması sonucu bodrum haline gelmiş olması muhtemeldir. Bu mekan Hz. Mehdi'nin gaybete çekilmeden önce en son görüldüğü yer olarak bilinir.

Hz. Mehdi'nin bu evden gaybete çekilmesi olayı ise tarih kitaplarında şöyle geçer: Abbasî iktidarı tarafından Hz. Mehdi'yi tutuklamak için gönderilen komutan ve

derdime derman bulunması için Rabbime yalvardım. Oradan Dicle kıyısına gittim, elbiselerimi Dicle'de yıkayıp kuruladıktan sonra giyindim. Bu sırada şehrin kapısından dört atlının çıktığını gördüm; birisi yaşlı bir adamdı ve elinde bir mızrak vardı, genç olan diğeri renkli bir geniş elbise giyinmişti. Mızraklı ihtiyar adam yolun sağından, diğeri iki genç, yolun solundan hareket ediyordu, renkli geniş elbisesi olan genç de ortalarında; o bana yaklaşıp *"Yarın ailenin yanına dönüyorsun galiba?"* diye sordu, "evet" dedim; *"yaklaş bir bakayım ne'n var senin?"* dedi. Yaklaşıp ayağımı gösterdim, elini çıbanın üzerine koyup sıktı, canım pek yanmıştı. Hiçbir şey söylemeden atına bindi. Elinde mızrak olan ihtiyar "Ne mutlu sana ey İsmail! Kurtuldun!" dedi, "Bu senin imamın işte!" Sonra birlikte yola koyuldular, ben de arkalarına takıldım, İmam (a.s) *"dön!"* diye

askerler bu evi muhasara ettiler. Hz. Mehdi onların gözleri önünde o evi terk etti. Hz. Mehdi'nin oradan ayrılışını evi muhasara eden askerler gördüler fakat Allah'ın yenilmez iradesi gereği komutan bunu görmedi. Komutanlarının bir tepki göstermediğini gören askerler de bir şey demediler ve böylece Hz. Mehdi'nin gaybeti başlamış oldu. Bu mekan Hz. Mehdi'nin babası döneminde beş yıl boyunca yaşamış olduğu bir yer olduğu için mukaddes bir mekan olarak bilinir.

buyurdu, "Sizi asla bırakmam!" dedim, İmam (a.s) *"Dönmen daha doğru olur!"* buyurdu, "Hayır, sizden ayrılamam artık!" dedim, yaşlı adam "İsmail!" dedi, "Utanmıyor musun, İmam sana iki kez dönmeni söylemedi mi?!" Utanarak durdum. İmam (a.s) birkaç adım bana yaklaşarak şefkat dolu bir sesle "İsmail" buyurdu, *"Bağdad'a vardığında Ebu Cafer, yani Abbasi halifesi el-Muntasarı Billah seni çağırtacak. Ona gittiğinde sana bir şey verecek olursa alma! Evladımız Rıza'ya; Ali b. Avez'e bir mektup yazmasını söyle, sana istediğin her şeyi vermesini tembih edeceğim!"*

Bunu söyledikten sonra hareket ettiler, ben olduğum yerde durup onlar uzaklaşınca kadar öylece bakakaldım. Olduğum yerde çöküp ağlamaya başladım, çok hüznülmüştüm. Samirra'ya döndüğümde beni tanıyan ahali etrafımı sarıp "Neyin var? Neden durumun değişmiş ?" diye sordu, "Şehrin kapısından çıkıp nehir kıyısına doğru giden o atlıları tanıdınız mı?" diye sordum, "evet" dediler, "Şehrin ileri gelenlerinden ve büyük sürüleri olan hayvancılarındandı onlar!" dediler. Ağlayarak "Hayır" dedim, "İmam Mehdi'yle (a.s) arkadaşlarıydı, renkli geniş elbise giyinmiş olan genç, İmam Mehdi'ydi! Elini yaramın üzerine koyup şifamı verdi!" Oradakiler hayretle "Ayağını göster, biz de

görelim!" dediler; gösterdim, çıbandan eser yoktu" Birden, heyecanla üzerime çullanıp elbiselerimden teberrük olarak parçalar yırtmaya başladılar. Halkın dağılması için bene alelacele devlet hazinedarlığına götürdüler. Çok geçmeden halifenin temsilcisi gelip adımı, babamı, kimlerden ve nereli olduğumu, Bağdat'tan tam olarak ne zaman ayrıldığımı vs. gibi bazı sorular sorup gitti. O geceyi hazinedarlık binasında geçirdim, sabah namazını kıldıktan sonra ahaliyle birlikte şehirden çıktım, beni uğurlayıp geri döndüler. Tek başıma yolculuğumu sürdürdüm, Köprü üzerinde bir kalabalığın durduğunu ve şehre girenleri adını ve soyunu sorduklarını gördüm onlar benim kim olduğumu öğrenince elbiselerimi teberrük olarak alıp aralarında bölüştüler. Halifenin şehirdeki temsilcisi bir mektupla durumu halifeye bildirmişti, halife de meselenin aslını öğrenip emin olmak için vezirine emir vermişti o da Said Raziyyuddin'i çağırıyor; sonra da onu peşimden gönderiyor...

Said benim arkadaşımdı, ayrıca, Samirra'ya gitmeden önce beni o ağırlamıştı. Yolda karşılaştığımızda Said'le yanındaki devlet erkânı bineklerinden indiler, ben yaralı ayağımı açıp iyileştiğini gösterdim, hepsi hayrette kalmış, Said heyecandan bayılmıştı.

Ayıldığında elimden tutup gözyaşları içinde beni vezirin yanına götürdü "bu benim kardeşim sayılır, en yakın dostumdur" dedi.

Vezir hemen olayı araştırmaya başladı, beni önceden gören doktorları çağırıp "bunu ne zaman muayene ettiniz?" diye sordu, "on gün önce" dediler. Vezir ayağımı açıp onlara gösterdi, o kocaman kara çıbandan hiçbir eser yoktu. Hristiyan doktorlar hayretler içinde "bu ancak Hz. İsa'nın (a.s) mucizesidir!" dediler. Vezir "Evet, mucizedir, ama bu mucizenin kimden olduğunu biz daha iyi biliriz!" dedi ve beni alıp halifeye götürdü. Halife olanları anlatmamı istedi, beni dinledikten sonra bana bin dinar hediye verilmesini emretti. Ancak ben alamayacağımı söyledim. Halife "Kimden korkup da bunu almıyorsun?" diye sorunca "benim şifa bulmamı sağlayandan!" dedim. "Bana Ebu Cafer'den hiçbir şey alma dedi!" Halife bunu duyunca ağladı."

Ali b. İsa diyor ki: Bir gün ben bunu anlatırken kalabalıktakiler arasında İsmailoğullarından Şemsuddin adlı biri de varmış, ben onu tanımıyordum, ayağa kalkıp "ben onun evlatlarındam!" dedi, "Babanın ayağındaki yarayı hiç görmüş müydün?" diye sordum, "Ben o sırada çok küçüktüm" dedi, "Ama babamdan, annemden ve akrabalarımın hep duydum bunu, yara

iyileştikten sonra üzerine tüy gelmişti, büyüdüğümde görmüştüm."

Sonra şöyle anlatır: Bu olayı Seyyid Safiuddin Muhammed b. Muhammed'le Necmeddin Haydar b. Esir'e de sordum. Onlar: "Biz hem o yarayı görmüş, hem iyileştiğine şahid olmuşuz" dediler. Oğlu: "Babam iyileştikten sonra İmam'ı (a.s) tekrar görebilmek umuduyla kırk kez Samıra'ya gitti, ama göremedi" dedi.

2- Seyyid Bakıyeddin b. Utve Alevi Hasenî, babası Utve'nin Hz. Mehdi'nin (a.s) varlığını kabul etmediğini ve "Eğer İmam varsa gelip benim şu hastalığımı iyileştirir, ancak o zaman onun hayatta olduğunu söyleyen Şiilere inanırım!" dediğini söyler ve şöyle derdi: Babam bunu sık sık söylerdi, derken bir gün yatsı vakti toplandığımız bir sırada babamın bağırdığını duyarak yanına koştum heyecan ve telaşla "Ne duruyorsunuz!?" diye bağırdı, "İmam şimdi benim yanımdaydı, hemen ardından koşup bulun, gitmesin!" dedi. Hemen çıkıp etrafa baktık ama kimse yoktu; babamın yanına döndük, "Yanıma demin biri gelip Mehdi olduğunu ve beni iyileştirmeye geldiğini söyledi" dedi, "Mübarek elini bana sürer sürmez zincirlerden kurtulmuşçasına hafifleyip iyileşiverdim!"

Ali b. İsa bu olayı onun oğlundan başkalarından da sorduğunu ve hepsinin bu olayı doğruladığını söyler.⁷⁰

Ehl-i Sünnet ulemasının bazı büyükleri Hz. Mehdi'nin (a.s) hayatta olduğunu belirtmiştir, Seyyid Sadruddin Sadr bunlardan bazılarına değinerek şöyle der:

Bunlardan biri de Muhyiddin b. Arabi olup Futuhat adlı kitabında buna değinmiştir. Şeyh Abdulvahab Şa'ranî "el-Yevakit-u ve'l-Cevahir" adlı kitabında İs'afu'r-Ragıbin'de yer aldığına göre şöyle nakleder: Muhyiddin Arabi der ki: İmam Hasan Askeri'nin (a.s) şahadetinden hemen sonra (HK. 260) oğlu imamete geçmiştir, bunun gereği Mehdi'nin zuhur edinceye kadar hayatta kalması veya öldükten sonra, zuhur vakti geldiğinde Yüce Allah'ın kudretiyle tekrar dirilip dünyaya dönmesidir." Muhyiddin Arabi bu 2. ihtimalin yani öldükten sonra tekrar dirilme olayının kendisine isnat edilmesine razı olacağını sanmam.

Yine aynı eserlerden alınan bir başka nakil şöyledir: Hasan el-Askeri'nin oğlu Mehdi (a.s) HK. 255 yılı Şaban'ının 15. gecesı dünyaya gelmiştir ve Meryem oğlu İsa (a.s) bir araya gelinceye kadar da hayatta kalacaktır. Bunu

⁷⁰- Yenabiu'l-Mevedde, c.3, 315-317.

Şeyh Hasan Irakî Hz. Mehdi'den (a.s) bana rivayet etmiştir (kendisi o hazretle görüşmüştü). Saygıdeğer efendim Ali el-Havas da bunu onaylıyordu.⁷¹

Söz konusu şahıslardan biri de "el-Beyan Fi Ahbar-i Sahibu'z-Zaman" adlı kitabın sahibi Şeyh Ebu Abdullah Muhammed b. Yusuf b. Muhammed Genci'dir ve İs'afu'r-Râgıbın de ondan nakil vardır.

Hz. Mehdi'nin (a.s) hayatta bulunduğuna delalet eden gerçeklerden biri de Hz. İsa'yla (a.s) Hz. Hızır ve Hz. İlyas'ın (a.s) da henüz yaşamlarını sürdürüyor olmalarıdır.

Keza, Kitap'la sünnette de delilleri bulunduğu üzere tek gözlü Deccal'le melun İblisin de yaşamlarını sürmektedir.⁷²

Söz konusu isimlerden bir başkası da Şeyh Arif Fazıl Hace Muhammed Parsa'dır, Yenabiu'l-Mevedde'nin iktibas ettiği Faslu'l-Hitap'de Hz. Mehdi'nin (a.s) dünyaya gelmiş olduğunu yazdıktan sonra şöyle der: Allah Teala ona daha çocukluğunda hikmet verdi. Tıpkı Hz. İsa'yla (a.s) Hz. Yahya'ya (a.s) çocukluklarında hikmet ve nübuvvet verdiği gibi ona da çocuk yaşta bu lütufta bulunmuştur. Keza Yüce Allah Hz. Hızır (a.s) gibi onun da hayatını uzun kılmıştır yine söz

⁷¹ - İs'afu'r-Rağıbiyn, s.227.

⁷² - İs'afu'r-Rağıbiyn, s.227.

konusu kitabının haşiyesinde şöyle yazar: "Halifelik ve imamet Hz. Mehdi (a.s) vasıtasıyla son bulacaktır; babasının şehadetinden kıyamet gününe kadar imamet onun uhdesinde olacak, Meryemoğlu İsa (a.s) onu tasdikleyecek, ona itaat edecek ve Hristiyanları İslam'a davet edecektir."⁷³

Yine Yenabiu'l-Mevedde'de Şeyh Sadruddin Konyevi'nin vasiyetnamesinde de aynı mevzu geçer, ölüm döşeğinde öğrencilere vasiyeti şöyle olur: "Tıp, hikmet ve felsefe kitaplarımı satıp, parasını sadaka olarak fakirlere verin, ama tefsir, hadis ve tasavvuf kitaplarım kütüphanemde kalsın, onları koruyun, her gece kelime-i tevhidi (lailahe illallah) yetmiş bin defa zikredin ve Hz. Mehdi'ye (a.s) benim selamımı iletin."⁷⁴

Şeyh Aziz b. Muhammed Nesefi'nin eserinden naklen Yenabiu'l-Mevedde'de Şeyh Sadeddin Hamevi'nin de adı geçer; Yüce Allah tarafından tayin edilmiş ve Hz. Resulullah'ın (s.a.a) iblağ etmiş olduğu Ehl-i Beyt'e mensup 12 halife ve vasinin adlarını sayarken "Hz. Resulullah (s.a.a) efendimizin 12. vasi ve halifesi olan imamın adı Hz. Mehdi Sahibu'z-zaman'dır" der.⁷⁵

⁷³ - Yenabiu'l-Mevedde, c.3, s.304'da 79. bab.

⁷⁴ - Yenabiu'l-Mevedde, c.3, s.340, 84. bab.

⁷⁵ - Yenabiu'l-Mevedde, c.3, s. 352'da 87. bab.

Bir diğer isim Şeyh Şahabuddin Hindî'dir, Meliku'l-Ulema lâkabıyla ün kazanan bu alim zat "Hidayetu's-Sueda Ala Ma Fi'd-Durer el-Museviyye" adlı eserinde Hz. Resulullah'ın (s.a.a) tayin ettiği 12 imamın adını sayarken "İmam Hüseyin'in (a.s) 9. batnından oğlu İmam Mehdi, gaybete çekilecek olan son imamdır; gaipte yaşayacaktır ve Hz. İsa (a.s) Hz. Hızır (a.s) ve Hz. İlyas'ın (a.s) müminler arasında; Deccal'le Sâmirî'nin de kafirler arasında çok uzun bir ömür sürmesi gibi o da çok uzun bir ömür sürdürecektir." der.

Bir başka isim de Şeyh Kamil, Şeyh Muhammed'dir, Hace Parsâ lakabıyla ünlü bu âlim zât Faslu'l-Hitab adlı eserinde, Dureru'l-Museviyye kitabında kendisinden nakledilenlere ilaveten şöyle yazmaktadır: Mehdi (a.f) vasıtasıyla hilafet ve imamet sona erecek ve o babasının vefatından sonra kıyamete kadar imamet makamını üstlenecektir. İsa b. Meryem (a.s) onu tasdik edecek, namazda ona iktida edecek ve Hristiyanları İslam dinini kabul etmeye davet edecektir.

Görüldüğü gibi Yenabiu'l-Mevedde ve daha birçok kaynak eserde de belirtildiği gibi Şia ve Sünni uleması arasında nice isimler Hz. Mehdi'nin (a.s) hayatta olduğunu belirtmiş, o hazretin, Resulullah'ın (s.a.a) yeryüzündeki

son halifesi ve imamı olduğunu ilahi feyz vasıtası sayıldığını vurgulamışlardır.⁷⁶

c- Gaybet-i Suğra dönemi, Hz. Mehdi'nin (a.s) halkın arasında ve halkla iç içe yaşadığını göstermektedir. Hz. Mehdi (a.s) ansızın gaybete çekilmesi halinde Şia Müslümanları için kabulü ve tahammülü çok zor bir şey olacaktı bu. Dolayısıyla, Ehl-i Beyt imamlarının (a.s) halktan uzaklaştırılması tedricen vuku bulmuş, kimi zaman hapislere atılmak veya sürgünlere gönderilmek suretiyle halktan zorla ayrı tutulmuş, bütün bunlar ilahi takdir çerçevesinde gerçekte halkı bir nevi "Ehl-i Beyt"ten (a.s) ayrı düşme acısına tedricen hazırlamıştır. Gaybet-i Suğra döneminde dört naip halkın müşkülât ve sorularıyla ilgilenmiş, halkla imam Mehdi (a.s) arasında köprü olmuştur. Bu dört kişi şunlardan ibaretti:

- 1- Osman b. Said amrî
- 2- Muhammed b. Osman b. Said Amrî
- 3- Ebulkasım Hüseyin b. Ruh
- 4- Ebul Hasan Ali b. Muhammed Semurî

Bu dört naip İmam'la Şiası arasında aracı idiler ve onların soru ve isteklerini 70 yıl boyunca yazılı olarak İmam'a ulaştırmaktaydılar. İmam Mehdi (a.s) da bu

⁷⁶- el-Mehdi (a.s), s.146-148.

mektuplara cevap vermiştir. *Tevkiat* diye bilinen bu mektuplardan bir kısmı kaynak hadis kitaplarında mevcuttur. Tüm bu tevkiat aynı üslup üzeredir.

Bu dört naibin biyografisi el-Gaybetu'l-Suğra adlı kitapta vardır. Her biri kendisinden sonraki naibin kim olacağını Şia Müslümanlarına söylemekteydi. Ali b. Muhammed Semurî kendisinin son naib olduğunu ve onun ölümünden sonra gaybet-i suğra (küçük gaybet) döneminin sona erip gaybet-i kübrâ (büyük gaybet) döneminin başlayacağını, bu dönemde Müslümanların hidayet, irşad, ve çeşitli sorunlarını halletmek için müracaat edecekleri mercii"Hz. Mehdi'nin genel napleri (temsilcileri)" olan adil, din ve dünya işleri hakkında bilinç sahibi müçtehitler olduğunu ilan etti.

Böylece küçük gaybet dönemi halkı büyük gaybet dönemine ve onların, meselelerinin çözümü için fakihlerle, müçtehidlere yönelmesine zemin hazırlamış oldu. Hz. Mehdi'den (a.s) ulaşan fermanda da belirtildiği üzere büyük gaybet döneminde açık şekilde Hz. Mehdi'yle (a.s) görüşebilmek mümkün değildir ve bütün Şia İmamiye uleması bunu tasdiklemektedir.⁷⁷

⁷⁷ - el-Gaybetu's-Suğra, Seyyid Muhammed Sadr, s.639. Elbette bu görüşme şerefine ulaşan seçkin

-*-

insanların olması muhal değildir. Ancak bu İmam tarafından bir temsilcilik ve sefirlik iddiası veya halkı kendine çekmek için bir vesile olarak kullanılırsa bu iddia o kişinin yalancı olduğuna bir delil olarak telakki edilir. Musahhih.

3. Bölüm

Ehl-i Beyt (a.s) Mektebinde Mehdilik Kavramının Sosyal Değeri

İnsandan kaynaklanan dünyevî prensiplerle Yüce Allah'tan kaynaklanan ilahi prensipler neticede insani bir mana taşımalıdır. Dünyevi prensipler insanın yaşadığı ortamın ürünü olup onun daha iyi bir hayata kavuşabilmesi için gösterdiği çaba ve gayretleri ifade eder; ilahi prensipler de Allah Teala'nın kullarına lütuf ve rahmetinin ürünü olup insanı üstün bir yaşayış ve kurtuluş sahiline ulaştırmayı hedefler.

İnsanoğlu inançlarına bazen delil ve belge penceresinden bakar ve bazen de kendisine hangi hedefleri belirlediği ve bu inançların günlük hayattaki sorunlarının çözümünde ona nasıl yardımcı olup kılavuzluk edeceğini değerlendirir. Bir inanç her ne kadar mantık ve belge açısından güçlü görünse de insanın sorunlarının çözümüne cevap veremediği ve onun insani ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz

kaldığı sürece kalplere nüfuz edemeyecek ve her zaman şüphe ve tereddütle karşılanacaktır.

İnsanın hem dünyevi hem uhrevi ihtiyaçlarına en mükemmel cevabı veren İslam inançları, her iki boyutu da dikkate almıştır. Nitekim Yüce Allah Hz. Resul-ü Ekrem'e (s.a.a) **"Biz seni âlemlere rahmet olarak gönderdik"**⁷⁸ buyurmaktadır.

Yapılan araştırmalar belge ve delil açısından Mehdilik inancının diğer mezheplere oranla Şiilikte daha güçlü olduğunu -kitap ve sünnete- daha uygun düştüğünü göstermektedir. Ancak, bazıları bu inanca hala şüphe ve tereddütle bakmaktadırlar, bunun nedeni de meseleye mantık ve delil açısından değil, beşerî çıkarlar açısından yaklaşmalarıdır.

Sürekli şu soruyu sormaktadırlar: Gaibe çekilmesinin, uzun yaşamanın ve çocuk yaşta imam olmanın yarar ve sonucu nedir?

Bu sorulara insani çıkarlar açısından istedikleri cevapları bulamayınca da, birçok delille ispatlanmış olsa bile meselenin tamamını inkar yoluna gitmektedirler.

Ehl-i Beyt (a.s) mektebinin Mehdilik inancı dikkatle incelenecek olursa insani açıdan da bunun hilafet mektebindeki

⁷⁸ - Enbiya, 107.

Mehdilik inancından çok daha doğal ve tutarlı olduğu görülmektedir.⁷⁹ Mesela Hz. Mehdi'nin (a.s) çok uzun bir hayat sürdürmüş olması ona yeryüzünde vuku bulan sayısız hadiseye çok yakından şahid olup izleme imkânı vermekte ve bu süre boyunca nice uygarlıkların doğup geliştiğini ve sonra yenilgiye uğrayıp tarihi vakialara dönüştüğünü yakından müşahade etme fırsatı doğurmaktadır. Bu da cihanşümul bir devlet kurduğunda bin küsur yıllık bir tecrübeden yararlanmasını sağlamaktadır. Nitekim cihanşümul bir ilahi hâkimiyet kuran Hz. Nuh'un (a.s) da bin yıla yakın yaşaması onun bu uzun süre boyunca insanlık sahasındaki gelişmeleri görme fırsatını bularak netice de tüm yer küresini kapsayan ilahi bir hâkimiyet kurmak için gerekli ruhi imkânlarla donanması için olabilir.

Hidayet peşinde olan Ashab-i Kehf için de yüce Allah üç yüz yıl uyku halinde kalma mukadder kılmasıyla onların hidayetlerinin çoğalması arasındaki ilişki de yine aynı açıdan açıklanabilir. Onlar kendi dönemlerinde gördükleri zulüm ve azgınlık üzere kurulu ve dünyaya tam bir egemenlik ve hegemonya kurmuş güçlerin üç yüzyıl sonra yok olup giderek tarihe karıştıklarını kendi gözleriyle

⁷⁹ - Bahsun Havle'l-Mehdi, s.83-89, Dr. Abdulcabbar Şerare'nin incelemesiyle.

görmüş ve böylece bu güçlerin ne kadar boş ve temelsiz olduklarına bilmişlerdir. İşte bu onların hidayetinin çoğalmasına sebep olan etkenlerden sayılabilir.

Allah Teala onlar hakkında şöyle buyurmaktadır: **"Kuşkusuz onlar Rablerine iman eden gençler idiler biz de onların hidayetlerini artırdık."**⁸⁰

Diğer taraftan, bu uzun gaybet, insanoğlunun maddi sahalarda atabileceği bütün adımları atıp çeşitli bilimlerde ilerlemeler kaydetmesini, akla gelebilecek bütün yönetim ve idare tarzlarını denemesini ve bunlardan sonra neticede hak ve adaletin yerini bulmasının ancak bilge, tecrübeli, güvenilir ve masum bir insanın kuracağı ilahi bir devletin tesisiyle mümkün olabileceği kanaatine varmasını sağlamaktadır.

Bu dünya görüşüne göre Allah Teala adaletin gerçekleşmesi için belli veya klişe bir yöntem kullanmamakta, sebep-sonuç kuralının işlemlerini sağlamaktadır, çünkü olayların doğal akışını izlemesi esastır. Ancak bu, Yüce Allah'ın gerektiğinde olaylara müdahale ederek rahmetini yaymasıyla çelişmemektedir; müminlere yardımcı olup kâfirlerin yüreğine korku salması, Hz. İbrahim'i (a.s) ateşten

⁸⁰ - Kehf Suresi: ayet 14.

kurtarması⁸¹ veya Hz. Resulullah'ı (s.a.a) terör etmek isteyen Yahudi'nin kılıcını tam o hazretin başının üzerinde durdurarak ona engel olması bu ilahi rahmetin yansımalarıdır.⁸²

Bu açıdan bakıldığında köklü sosyal değişimlerin yavaş ve tedricen gerçekleştiği, özel ortam ve şartları gerektirdiği, binaenaleyh insanlığın zulüm, kötülük ve zorbalıklardan kurtulup adalet, hidayet, hak ve nura doğru yönelebilmesi için mükemmel ve eşsiz bir liderlikle çok özel şartlar ve ortamın zaruri olduğu ortaya çıkar;⁸³ yani Hz. Mehdi'nin (a.s) adalet çağrısının bütün insanlara süratle ulaşabilmesi ve bunun idrak edilebilmesi için uygun maddi ortamın oluşması zaruridir.

Ehl-i Beyt (a.s) mektebinde Mehdilik inancının yararlarına bir başka açıdan da

⁸¹ - Şu ayete işaretir: **"Dediler: "Onu yakın, tanrılarımıza yardım edin, eğer bir iş yapacaksınız. Biz de: "Ey ateş, İbrâhim'e serin ve esenlik ol!" dedik. Ona bir tuzak kurmak istediler. Biz de, asıl kendilerini hüsrâna uğrattık."** Enbiyâ, 68-70.

⁸² - Bk. Tarih-i İbn Kesir, c.2, s. 33; Biharu'l-Envar, Meclisî, c.18, s.47, 52, 60 ve 75, mucizatu'n-nebi babı.

⁸³ - Nitekim Resulullah'ın (s.a.a) şu hadis-i şerifinin nassı da bu doğrultudadır: *"Dünyanın ömründen bir günden fazla kalmazsa, Allah Teala benden veya Ehl-i Beyt'imden bir kişiyi gönderip, zulüm ve haksızlıkla dolan yeryüzünü adalet ve eşitlikle dolduruncaya kadar o günü uzatır."* Bk. Tarihu'l-Cami li'l-Usul, c.5, s. 343. Bu hadisi Ebu Davud ve Tirmizi rivayet etmiştir.

bakılabilir. Hz. Mehdi (a.s) insanlara görünmeyerek gaipte yaşamakta, ancak müminleri ilgilendiren konularda etkinliğini korumaktadır; diğer taraftan imamet için gerekli olan günah işlemezlilik -ismet-, ilmi ve amelî kemal gibi sıfatların tamamını hâizdir ki bu da inançlı bir toplumu özel bir manevî atmosfere bürümekte, topluma ümit ve yüksek bir moral kazandırmaktadır. Yerin göklerle irtibatını sağlayan bir halkanın varlığını öğrenmek insana huzur verdiği göreail ve mantıkla mehdeviyetin kabul edilmesi insana özel bir gönül rahatlığı ve kalbi ferahlık kazandırmaktadır.

12. imamın kendine has özellikler taşıyıp Allah ve Resulünce tayin olunduğuna, bütün insanların amellerine şahid bulunduğuna, dünyanın sosyal ve siyasi olaylarının tamamına vakıf ve müdahil olduğuna iman etmek sosyal, siyasi, ekonomik... vb. bütün olaylara, egemen güçlerin tamamının üzerinde bir gücün var olduğunun farkına varıp Allah'ın yeryüzündeki temsilcisinin bütün olaylar ve gelişmelerden haberdar olduğu gerçeğini idrak etmek, zulme uğrayan ve adaletin bekleyişi içinde olan insanlara fevkalade olumlu bir psikoloji, moral ve ümit aşılamaktadır.

Gaybet-i suğra döneminde insanların 4 naip aracılığıyla Hz. Mehdi'yle (a.s) irtibat

halinde olabilmeleri ve gaybet-i kübra döneminde gerekli şartları haiz müçtehidlerin o hazretin temsilcileri olduğunu bilip onlarla irtibat kurabilmek insana ve topluma güç vermektedir.

Görüldüğü gibi Ehl-i Beyt'in (a.s) sunduğu Mehdilik inancı insanla ilgili olaylar karşısında canlı, etkin ve olumlu bir faktörken halifeler okulunun Mehdilik inancının toplum ve insan üzerinde hiçbir etkinliği bulunmayıp sırf gelecekte haber veren bir inançtan ibarettir.

Ehl-i Beyt'in (a.s) Mehdilik inancı insanları zuhur için gerekli ortamı oluşturmaya sevk etmekte, onlarla ilgilenen bir sahipleri bulunduğu ve onun her şeyden haberdar ve güçlü olduğu gerçeğinin farkına varmalarını sağlamaktadır. Böyle bir Mehdi'nin (a.s) bekleyişi içinde olmak elbetteki zaaf, sessizlik ve yenilgiyi kabullenme olmayacak, bilakis, Hz. Mehdi'nin (a.s) bir an önce zuhur etmesi için bireyin harekete geçip gerekli ortamı hazırlama yolunda çaba göstermesini sağlayacaktır.

Bahsimizin Özeti

1- Din insanoğluyla ilgili gerçeklerin en mükemmel yorumu, İslam da bu din anlayışının en mükemmeli ve Hz. Resulullah'ın (s.a.a) Ehl-i Beyt'inin (a.s) okulu olan Şia inancı da İslam'ın en mükemmel yolu ve yorumudur. Bunun doğal sonucu olarak da bizzat Ehl-i Beyt'in (a.s) tanıtmış ve öğretmiş olduğu Mehdilik inancı, bütün dünya Müslümanlarının inanmakta olduğu Mehdilik inancının en mükemmeli ve doğrusudur.

2- Ehl-i Beyt (a.s) okuluyla diğer İslam mezhepleri arasında Mehdilik konusundaki yegâne farklılık imamet konusudur.

Ehl-i Beyt (a.s) okuluna göre Hz. Mehdi (a.s) Resulullah'ın (s.a.a) hak halifesi ve 12. imam iken halifeler okulunun Mehdilik inancı, gelecekle ilgili bir haberden öte bir anlam taşımamaktadır.

3- Ehl-i Beyt (a.s) mektebinde Mehdilik, Hz. Resulullah'ın (s.a.a) Ehl-i Beyt'inden (a.s) 12. imamının imametini demek olup ondan

sonra başka bir imam ve halife gelmeyeceğinden Hz. Mehdi (a.f) kendine has şu üç özelliğe sahip bulunmaktadır: Onun doğumu bir sır gibi saklanmış ve gizlice gerçekleşmiştir, çocuk yaşta imam olmuştur ve gabya çekilebilmesi için ona çok uzun bir ömür verilmiştir.

Bu özelliklerse ancak Ehl-i Beyt'in (a.s) 12. imamının imametinin ispatıyla ispatlanabilmektedir ki daha önce tafsilatlarıyla aktardığımız daha birçok delil ve belgeler de buna dâhildir.

4- İmam Mehdi'nin (a.s) kendine has 3 özelliği aklî, akidevî ve pratik açılardan ispatlanmış olup bu inançlar akli ve dini inançlarla tamamen bağdaşmaktadır. Mehdilik inancı birey ve toplum için fevkalade faydalar sağlayan ruhî ve manevî kazanımlar getirmekte, insanı kemale götürmekte, onu hareket ve çaba sarfetmeye yöneltmekte, ümitsizliğin kökünü kazımakta, insan hayatıyla dinî prensipler arasında mükemmel bir uyum yaratmaktadır.

~*~